

ที่ระลึกในพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"

อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา

วันอังคารที่ ๑๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๑

มาร่วมกันทำให้ชาวโลกอ่านออกเสียงได้
Let's join in making a literate world

วิจิตร ภูมิธรรม

พระราชวงศ์ กับ อำเภอบึงทองชัย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จฯ พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ทรงประกอบพิธีตัดลูกนิมิตอุโบสถ วัดหน้าพระธาตุ ตำบลตะคุ อำเภอบึงทองชัย จังหวัดนครราชสีมา ๒๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๑

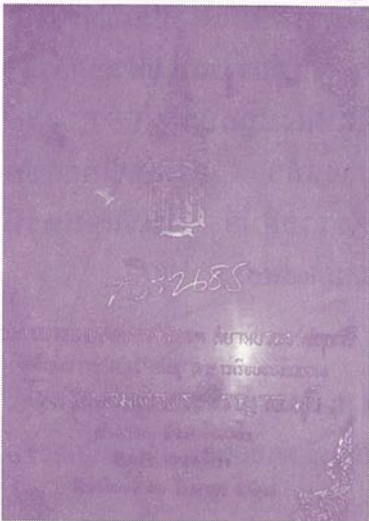
การเสด็จประทับแรมที่โครงการ
ส่งน้ำและบำรุงรักษาลำพระเพลิง ของ
สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

๑๒-๒๐ พฤศจิกายน	๒๕๑๒
๔-๑๗ มกราคม	๒๕๑๕
๑๑ มกราคม - ๕ กุมภาพันธ์	๒๕๑๗
๙-๓๑ มกราคม	๒๕๑๙
๖-๒๘ มกราคม	๒๕๒๑
๑๗ มกราคม - ๕ กุมภาพันธ์	๒๕๒๓
๑๑ กุมภาพันธ์ - ๔ มีนาคม	๒๕๒๕
๒๗ มกราคม - ๒๐ กุมภาพันธ์	๒๕๒๗
๑๔ กุมภาพันธ์ - ๑๑ มีนาคม	๒๕๒๙

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนินเป็นองค์ประธานปลูกต้นไม้ต้นที่หนึ่งร้อยล้าน (ต้นประดู่ป่า) ของการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย ในโครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติฯ ณ พื้นที่แปลงปลูกป่า FPT ๔๙ ตำบลลำนางแก้ว อำเภอบึงทองชัย จังหวัดนครราชสีมา ในวันจันทร์ที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๔๐

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดอาคารเรียนทรงไทย ของโรงเรียนสมเด็จพระธีรญาณมุนี ตำบลตะคุ อำเภอบึงทองชัย จังหวัดนครราชสีมา วันอาทิตย์ที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๒๗

พระราชวงศ์ กับ อำเภอปักธงชัย

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี กับ ลำพระเพลิง ปักธงชัย

คำนำ

ห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อำเภอปักธงชัย สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความรัก ความศรัทธา และมุ่งมั่นตั้งใจของ "คนเมืองปัก" ที่มีต่อสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และบ้านเกิดเมืองนอน โดยได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" ในวันอังคารที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๑ ยิ่งความปลื้มปิติแก่พสกนิกรชาวอำเภอปักธงชัยและชาวจังหวัดนครราชสีมาเป็นล้นพ้น

เพื่อเป็นการระลึกถึงวันมหาปิตินี้ คณะทำงานจึงได้จัดทำเอกสารในพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อำเภอปักธงชัยขึ้น เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี บอกเล่าเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับอำเภอปักธงชัย และเนื้อหาความรู้ที่นำเสนอในห้องสมุด ทั้งนี้เพื่อเป็นอนุสรณ์ถึงความทรงจำอันมีค่าในครั้งนี้ตลอดไป

คณะผู้จัดทำ

๑๓ มกราคม ๒๕๔๑

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
พระราชวงศ์กับอำเภอปรางค์ชัย	
คำนำ	
สารบัญ	
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร- รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี	๑๑
โครงการห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"	๑๕
ห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อำเภอปรางค์ชัย	๑๗
คนดีศรีเมืองปัก	๑๙
สมเด็จพระธีรญาณมุนี (ธีร์ ปุณณกมหาเถร)	๒๑
พระเทพสีมาภรณ์ (โอภาส นีรุตติเมธี)	๒๖
ดร.จันทร์ ชุ่มเมืองปัก	๓๒
ดร.วิลาศ สิงห์วิสัย	๔๐
ชีวิตและสายใย ปรางค์ชัย	๔๓
จากเมืองปัก สู้อปรางค์ไชย และปรางค์ชัยในปัจจุบัน	๔๕
ผ้าไหมเมืองปัก	๔๗
วัดหน้าพระธาตุ	๔๘
โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษา ลำพระเพลิง	๕๒
นันทาทรศนะ ห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อำเภอปรางค์ชัย	๕๕
บรรณานุกรม	๖๙

**สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร
รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี**

ณ วันเสาร์ ขึ้น ๑๐ ค่ำ เดือน ๕ ปีมะแม ตรงกับวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๙๘ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ประชวรพระครรภ์ ประสูติพระหน่อ เป็นองค์ที่ ๓ หลังเวลา ๑๘.๕๐ นาฬิกาของวันนั้น สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เสด็จออกจากห้องประสูติ พระหัตถ์ขวาทรงถือบัตรสีชมพู **"ทรงมีพระประสูติการพระราชธิดา"** สมเด็จพระวชิรญาณวงศ์ สมเด็จพระสังฆราชเจ้า วัดบวรนิเวศวิหาร ได้ถวายพระนามว่า **"สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนสุดา กิติวัฒนาดุลโสภาคย์"**

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ เมื่อครั้งยังดำรงพระอิสริยยศเป็น สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนสุดาฯ ได้ทรงปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จด้วยดี อีกทั้งทรงมีพระราชจริยาวัตรอันดียิ่ง ในวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๒๐ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ โปรดให้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศสถาปนา สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนสุดา กิติวัฒนาดุลโสภาคย์ เถลิงพระนามตามที่จารึกในพระสุพรรณบัฏว่า **"สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธรรัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี"** ปรากฏในพระบรมราชโองการประกาศสถาปนาว่า สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ พระองค์นี้ กอปรด้วยพระจรรยา มารยาทเพียบพร้อม ด้วยคุณสมบัติแห่งชัตติยราชกุมารีทุกประการ เป็นที่รักใคร่นับถือ ยกย่องสรรเสริญพระเกียรติคุณกันอยู่โดยทั่วไป บัดนี้ก็ทรงพระเจริญวัย สมบูรณ์ด้วยพระเกียรติคุณดังกล่าว สมควรได้รับพระราชทานสถาปนาพระอิสริยยศ และพระอิสริยยศศักดิ์ให้สูงขึ้น ให้ทรงรับพระราชบัญชาและลัทธิปฏิบัติเสด็จตาม เพื่อเป็นพระเกียรติประวัติสืบไป ตามโบราณชัตติยราชประเพณี

พระองค์ท่านได้สนองพระเดชพระคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และเสียสละต่อประชาชนชาวไทย และประเทศชาติ อย่างมหาศาลหาที่เปรียบมิได้ นับเนื่องมาโดยตลอดสมดังที่พระองค์ท่านได้แสดงปณิธาน ในครั้งพิธีสถาปนาอิสริยยศ **"สยามบรมราชกุมารี"** ความว่า

"ข้าพเจ้าทราบดีอยู่แล้ว ข้าพเจ้ามีหน้าที่และความรับผิดชอบต่อประเทศชาติอย่างมากและการที่จะปฏิบัติราชการแผ่นดินนั้น เป็นภาระอันหนักที่ต้องอาศัยทั้งสติปัญญา และความรู้ ความสามารถอย่างพร้อมมูล ข้าพเจ้าจึงตั้งใจที่จะเพียรพยายามศึกษาและปฏิบัติฝึกฝนตนเองต่อไปให้ดีที่สุดเพื่อให้มีความรู้ความเหมาะสมกับหน้าที่ตามที่ทุกคนมุ่งหวัง..."

พระราชกรณียกิจสำคัญของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ มีมากมายครอบคลุมงานสำคัญ อันเป็นประโยชน์หลักแห่งบ้านเมืองเกือบทุกด้าน ที่สำคัญคือการศึกษา ซึ่งเป็นเรื่องพื้นฐานของความเจริญ ด้วยเป็นการสร้างคนทั้งทางปัญญา ทางร่างกาย ทางด้านวิชาการ คุณธรรม และโภชนาการ โดยมีเทคโนโลยีวิทยาการสมัยใหม่เป็นส่วนเสริมสำคัญที่ทำให้พระราชกรณียกิจอื่นๆ ดำเนินไปได้ดี อาทิ ศึกษาการใช้ที่ดิน การใช้ภาพถ่ายดาวเทียม เป็นต้น

การสนับสนุนด้านการศึกษา นั้น ทรงปฏิบัติภารกิจที่เป็นส่วนวิชาการโดยตรง เช่น ทรงเป็นอาจารย์ประจำโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ทรงบรรยายให้ความรู้ทางวิชาการต่างๆ ตามสถาบันการศึกษา เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทรงเสนอบทความทางวิชาการ ทรงงานวิจัย ในส่วนอื่นๆ นั้น ทรงสนพระทัยการจัดการศึกษา โรงเรียนที่ทรงดูแลอย่างใกล้ชิด ได้แก่ โรงเรียน จิตรลดา โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ, วิทยาลัยในวัง เป็นต้น ทรงส่งเสริมสนับสนุนโครงการห้องสมุดประชาชนเฉลิมราชกุมารี ของกระทรวงศึกษาธิการ การให้ทุนการศึกษาแก่เด็กยากจนภายใต้มูลนิธิ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน ฝ่ายการศึกษาบรรพชิตทรงตั้งทุนสำหรับภิกษุสามเณร ในนามมูลนิธิสิรินธร พระราชกรณียกิจด้านศึกษานี้สอดประสานกันทั้งหมด และทรงทำอย่างรอบด้าน

พระราชกรณียกิจด้านความเป็นอยู่ของราษฎร นอกเหนือจากพระราชกรณียกิจที่ทรงเจริญตามรอยพระยุคลบาท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถในเรื่องช่วยเหลือให้ราษฎรได้มีกินมีใช้ไม่ต้องเป็นหนี้ให้พึ่งตนเองได้พร้อมทั้งพระราชทาน พระบรมราชานุเคราะห์ในเรื่องการรักษาพยาบาลดูแลเมื่อทุกข์ร้อนด้วยกษัตริย์ธรรมชาติ พระราชกรณียกิจที่ทรงสนพระทัยอีกประการหนึ่งคือ การขาดธาตุไอโอดีนในเด็ก ได้ทรงจัดการให้นำเกลือไอโอดีนผสมน้ำรับประทาน

พระราชกรณียกิจด้านศิลปวัฒนธรรม ศิลปวัฒนธรรมเป็นเรื่องที่ทรงสนพระทัย มาแต่ยังทรงพระเยาว์ ทั้งด้านวรรณคดี ดนตรีไทย การโบราณคดี ทรงดนตรีไทย ได้เกือบทุกชนิด ทรงเป็นประธานคณะกรรมการอำนวยการบูรณะปฏิสังขรณ์วัดพระศรีรัตนศาสดาราม และพระบรมมหาราชวัง เป็นองค์ประธานบูรณะบุษบกทรงของพระพุทธรูปมหาเศวตฉัตรปฏิมากร ทรงอำนวยการบูรณะตกแต่งพระที่นั่งวิมานเมฆในพระราชวังดุสิต ด้านนาฏดนตรี นายเสรี ท่วงในธรรม ได้ประพันธ์ถึงสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ไว้ว่า

"การดนตรีนาฏศิลป์ไม่สิ้นแล้ว	เพราะทูลกระหม่อมแก้วเอาใจใส่
ทรงประทับพิทักษ์เป็นหลักชัย	ทรงป้องกันจำเพาะเป็นเกราะบัง
คนที่เหยียดเคยเหยียดก็คลายเหยียด	ต่อหน้าเกลียดก็กลับเป็นลับหลัง
ที่รักน้อยค่อยทันล้นประดั่ง	ที่เคยชังก็ค่อยชาด้วยบารมี"

พระราชกรณียกิจด้านการต่างประเทศ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ทรงได้รับเชิญเสด็จพระราชดำเนินประเทศต่างๆ อยู่เนืองๆ เกือบทั่วโลก แม้ในที่ที่ทุรกันดาร เช่น มองโกเลีย ขั้วโลกใต้ก็ได้เสด็จไป ทรงเก็บความรู้ต่างๆ มาเป็นประโยชน์แก่บ้านแก่มือง ทรงติดต่อรู้จักบุคคลที่จะช่วยโครงการต่างๆ ที่ได้ทรงพระดำริไว้ ทั้งยังเป็น การหาทุนวิจัย หาทุนเรียนหนังสือให้แก่ นักวิจัย นักวิชาการ นอกจากนี้ยังเจริญมิตร ระหว่างประเทศอีกด้วย

การเสด็จพระราชดำเนินต่างประเทศโดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียง เช่น ลาว เขมร พม่า ได้ทรงพระราชดำริช่วยเหลือ พัฒนาการศึกษาคำเป็นอยู่ของราษฎรเหล่านั้นด้วยทำให้เกิดความจงรักภักดีต่อพระองค์และประเทศไทยเป็นการป้องกันประเทศชาติ ป้องกันความบาดหมางที่ดีกว่าการใช้กำลังทหารมากมาย

ด้วยเหตุที่ทรงสนพระทัย รอบรู้การต่างๆ อย่างกว้างขวาง เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงตั้งมูลนิธิชัยพัฒนา เพื่อประสานงานดูแลโครงการพระราชดำริ ทั้งปวง จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ทรงตั้งสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ เป็นประธานกรรมการมูลนิธิ เพื่อช่วยเหลือประชาชนในรูปแบบต่างๆ นอกจากนี้ยังทรงรับภาระ เป็นองค์อุปนายิกาสภาภาษาชาติไทย ได้ทรงพระวิริยอุตสาหะตรวจตราดูแลกิจการ พระราชทานคำแนะนำต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ ทรงริเริ่มโครงการต่างๆ ที่ให้คุณแก่ราษฎร ทั้งยามคับขัน อันตราย และในยามสงบเรียบร้อย

พระราชประวัติ โดยเฉพาะพระราชกรณียกิจ แห่งสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีมากเกินจะกล่าวได้หมด พสกนิกรทั้งปวงต่างทราบ ตระหนักดีว่าทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจอันหนักอึ้งอย่างไม่ย่อท้อ เป็นตัวอย่างอันดีอย่างยอดเยี่ยมของการเป็นประชาชนผู้บำเพ็ญคุณประโยชน์แก่ชาติบ้านเมือง

"ขอจงทรงพระเจริญยิ่งยืนนาน"

โครงการห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"

เนื่องในมิ่งมงคลสมัยที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระชนมายุครบ ๓๖ พรรษา ในปีพุทธศักราช ๒๕๓๔ กระทรวงศึกษาธิการได้ขอพระราชทานพระราชนุญาต ดำเนินโครงการจัดสร้างห้องสมุดประชาชนเฉลิมราชกุมารี จำนวน ๓๗ แห่ง ในอำเภอต่างๆ ทั่วประเทศ เพื่อเฉลิมพระเกียรติและสนองในพระมหากรุณาธิคุณที่พระองค์ท่านทรงมีต่อประชาชนชาวไทย กรมการศึกษานอกโรงเรียน ในฐานะหน่วยงานที่ดูแลเรื่องของห้องสมุดประชาชนทั่วไป ได้นำโครงการจัดสร้างห้องสมุดเฉลิมราชกุมารี เสนอในที่ประชุมคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษานอกโรงเรียน ที่ประชุมเห็นพ้องต้องกันว่าสมควรดำเนินโครงการนี้เป็นอย่างยิ่ง

กระทรวงศึกษาธิการจึงนำความกราบบังคมทูล ขอพระราชทานพระราชนุญาตจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งพระองค์ท่านได้ทรงมีเมตตาพระราชทานพระราชนุญาตให้ดำเนินโครงการนี้ และพระราชทานนามห้องสมุดตามโครงการนี้ว่า "ห้องสมุดประชาชนเฉลิมราชกุมารี" โดยมีพระราชนุญาตให้อัญเชิญพระนามาภิไธยประดิษฐานเหนือห้องสมุดด้วย

ห้องสมุดประชาชนเฉลิมราชกุมารี จะแตกต่างจากห้องสมุดประชาชนทั่วไปคือ ภายในตัวอาคารจัดเป็นศูนย์การเรียนรู้ที่สมบูรณ์แบบ เป็นห้องสมุดสำหรับปัจจุบันและอนาคตที่ไม่ได้บริการเฉพาะการให้ยืมหนังสือเท่านั้น แต่จะมีกิจกรรมต่างๆ ที่สนองความต้องการของประชาชน อาทิ มีบริการห้องสมุดที่ครบถ้วน เป็นระบบ ห้องปฏิบัติการทางภาษา โสตทัศนศึกษา มุมหนังสือพระราชนิพนธ์ มุมเด็ก มุมวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น บริการการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และยังเป็นศูนย์กลางสนับสนุนสื่อต่างๆ แก่แหล่งความรู้หมู่บ้านและที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านอีกด้วย ภายในนอกอาคารจะมีบริเวณกว้างขวาง รมรื่น สวยงาม จังหวัดต่างๆ ได้ตระหนักในความสำคัญและเข้าร่วมโครงการฯ เพื่อเฉลิมพระเกียรติครั้งนี้อย่างกว้างขวาง

ห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอปักธงชัย

การดำเนินงานของห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา ดำเนินมาอย่างต่อเนื่อง โดยได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและเอกชน ในการจัดหาหนังสือ อุปกรณ์การเรียนการสอน และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อให้บริการแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นที่พึงพอใจของประชาชนในพื้นที่

ห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อำเภอปักธงชัย

ความเป็นมา

ห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อำเภอปักธงชัย เกิดขึ้นด้วยความรัก ความมุ่งมั่นตั้งใจของ "คนปักธงชัย" คณะผู้ริเริ่มจุดประกายความคิดจากหัวหน้า ศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอปักธงชัย นายสุวัฒน์ ชำนาญกิจ ได้นำความคิดที่จะก่อสร้างห้องสมุดที่ดีมีมาตรฐาน กราบนมัสการขอคำปรึกษา และเมตตาบารมี จากพระเทพสีมาภรณ์ เจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นคนปักธงชัย นายชานนท์ พงศ์อุดม ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดนครราชสีมา (ในขณะนั้น) และ นายเอกสิทธิ์ บุตรคล้าย นายอำเภอปักธงชัย (ในขณะนั้น) โดยติดต่อขอใช้ที่ราชพัสดุของโรงเรียนปักธงชัยประชานิรมิตซึ่งทางโรงเรียนได้ให้การสนับสนุน และยกที่ดิน จำนวน 4 ไร่เศษ ให้ก่อสร้างห้องสมุด

๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๗ คณะผู้จุดประกายความคิด ได้ประชุมครั้งแรกที่ วัดกลาง อำเภอปักธงชัย เพื่อเผยแพร่ความคิด และระดมทุนทรัพย์ในการดำเนินการ ก่อสร้างห้องสมุด มีผู้เข้าร่วมประชุม ๕๖ คน ประกอบด้วย คณะสงฆ์อำเภอปักธงชัย นักการเมืองท้องถิ่น พ่อค้าคหบดี กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่ประชุมเห็นชอบที่จะให้มีการ จัดตั้งห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อำเภอปักธงชัยขึ้น และผลจากการประชุม ครั้งแรกนี้ มีผู้บริจาคสมทบทุนในการก่อสร้าง เป็นเงิน ๔๐๐,๐๐๐ บาท หลังจากนั้นได้ บริจาคต่อเนื่องมาโดยลำดับ ได้วงเงินก่อสร้างห้องสมุด ๒,๖๓๕,๗๓๗.๑๙ บาท ซึ่งเป็นการก่อสร้างห้องสมุดโดยไม่ได้ใช้งบประมาณในการก่อสร้างจากทางราชการ ต่อจากนั้น อำเภอปักธงชัย และศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอปักธงชัย ได้เสนอขอ เข้าร่วมโครงการห้องสมุดประชาชนเฉลิมราชกุมารี ไปยังจังหวัดนครราชสีมา และ กรมการศึกษานอกโรงเรียน ตามลำดับ ได้รับอนุมัติให้เข้าโครงการห้องสมุดประชาชน เฉลิมราชกุมารี โดยได้รับพระราชทานวโรกาสให้ผู้ว่าราชการจังหวัด พระเทพสีมาภรณ์ นายอำเภอปักธงชัย และหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอปักธงชัย เข้าเฝ้าทูลเกล้าฯ ถวายแผ่นศิลาฤกษ์ในการก่อสร้างเพื่อทรงพระสุหร่าย และทรงเจิม พร้อมกับห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อำเภอพิมาย ในวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๓๗ ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

คนดีศรีเมืองปัก

สมเด็จพระธีรญาณมุนี (ธีร์ ปุณณกมหาเถร)

พระเทพสีมาภรณ์ (โอภาส นิลุตติเมธี)

ดร.จันทร ชุ่มเมืองปัก

ดร.วิลาศ สิงห์วิสัย

สมเด็จพระธีรญาณมุนี (ธีร์ ปุณณกมหาเถร)

เปรียญธรรม 9 ประโยค พุทธศาสตร์ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

เจ้าอาวาสวัดจักรวรรดิราชาวาส วรมหาวิหาร

เจ้าคณะใหญ่หนตะวันออก ประธานคณะกรรมการ อปภ.

แม่กองงานพระธรรมทูต

กรรมการมหาเถรสมาคม

สมเด็จพระธีรญาณมุนี

กำเนิด

นามเดิม ธีร์ จันทวีระ

ชาตะ วันจันทร์ที่ ๕ เมษายน ๒๔๔๐ ขึ้น ๔ ค่ำ เดือน ๕
ปีระกา ที่บ้านโนนแดง หมู่ ๓ ตำบลตะคุ อำเภอบึงโขงไชย
จังหวัดนครราชสีมา เป็นบุตร นายอ่ำ นางอ่อน
อาชีพ กลีกรรม

บรรพชา

วันจันทร์ที่ ๕ ธันวาคม ๒๔๕๓ ตรงกับวันขึ้น ๔ ค่ำ
เดือนอ้าย ปีมะแม ที่วัดหน้าพระธาตุ ตำบลตะคุ
อำเภอบึงโขงไชย พระอธิการบุญ วัดหน้าพระธาตุเป็น
พระอุปัชฌายะ

อุปสมบท

วันพุธที่ ๘ พฤษภาคม ๒๔๖๑ ตรงกับวันขึ้น ๑๑ ค่ำ
เดือน ๖ ปีมะเมีย ที่วัดจักรวรรดิราชาวาส
ตำบลจักรวรรดิ เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ
พระมงคลทิพย์มุนี (บัณฑิตโต มุ่ย) วัดจักรวรรดิราชาวาส
เป็นพระอุปัชฌายะ พระครูปลัดตัน (พระครูประสิทธิ์
สมณการ) เป็นพระกรรมวาจาจารย์ พระครูมงคลวิจิตร
(พระคุณาจารย์วัตร ไร่) เป็นพระอนุศาสนาจารย์

วิทยฐานะ

สอบได้นักธรรมตรี-โท-เอก และสอบเปรียญธรรมได้
ตั้งแต่เปรียญธรรม ๓ ประโยคถึงเปรียญธรรม ๙ ประโยค
ในช่วงปี ๒๔๕๗-๒๔๕๑

- วุฒิพิเศษ เจ้าประคุณสมเด็จพระเจ้า เป็นผู้สนใจการศึกษา
ได้ชวนชวายเป็นเรียนภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษาเขมร
ภาษาลาว ภาษาไทยพวยัพ ภาษาสันสกฤต ภาษาฮินดู
จนเป็นผู้มีความรู้กว้างขวางในด้านภาษาและอื่นๆ

(กรมกษัตริย์)

ปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ โดยที่เจ้าประคุณสมเด็จฯ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิหลายด้าน ทั้งยังเื้อ้อำนวยประโยชน์แก่มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย นานัปการ สภามหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ ถวายปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (พ.ด.) สาขาศาสตร์แก่เจ้าประคุณสมเด็จฯ เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๒๒

ภาระงานคณะสงฆ์

๑) **ด้านการปกครอง** กรรมการสงฆ์วัดจักรวรรดิราชवास เจ้าคณะตรวจการผู้ช่วยภาคอีสาน เจ้าคณะตรวจการภาค ๓ รองประธานสังฆสภา เจ้าอาวาสวัดจักรวรรดิราชवास เจ้าอาวาสวัดไทยพุทธคยา รูปแรก ประเทศอินเดีย เจ้าคณะใหญ่หนเหนือ กรรมการมหาเถรสมาคม เจ้าคณะใหญ่หนตะวันออก

๒) **ด้านการศึกษา** เป็นครูสอนปริยัติธรรม กรรมการตรวจประโยคธรรมและบาลี สนามหลวง ผู้อำนวยการการศึกษาสำนักวัดจักรวรรดิฯ คณบดีคณะพุทธศาสตร์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นวิทยากรอบรมคณาธิการ พระสังฆาธิการ ระดับต่างๆ และพระอุปัชฌายะ

๓) **ด้านการเผยแพร่** ได้ออกตรวจการคณะสงฆ์ตลอดจนเตรียมบุคคลเพื่อสืบพระศาสนา เป็นแม่กองงานพระธรรมทูตเผยแผ่พระพุทธศาสนา ทั้งในและต่างประเทศ

๔) **ด้านสาธารณูปการ** ได้ทำการบูรณะปฏิสังขรณ์ก่อสร้างเพิ่มเติมศาสนสถานต่างๆ ในวัดจักรวรรดิราชवासเสมอมาเป็นประจำ

๕) **ด้านงานพิเศษ** ได้เป็นหัวหน้ากองแปลพระไตรปิฎก รองประธานกรรมการจัดทำพจนานุกรมภาคอีสาน

ประธานกรรมการฟื้นฟูวรรณกรรมอีสาน ประธาน
 กรรมการศูนย์ส่งเสริมการศึกษาและปฏิบัติธรรม

๖) **ด้านงานนิพนธ์** แบ่งออกเป็น ๔ ประเภท ได้แก่

- (๑) พระธรรมเทศนา เช่น อปจายนกถา
 อาทิสุตตกถา ฯลฯ
- (๒) คำประพันธ์ เช่น โคลงสุภาษิต ฯลฯ
- (๓) บทความ ทั้งด้านธรรมะ สารคดี และความรู้
 ทั่วไป เช่น อินทรีย์ในความรู้สึกของข้าพเจ้า
 ขอบพระพุทธรบาท บ้านโดสวรรค์ ฯลฯ
- (๔) วิชาการ ทั้งด้านประวัติศาสตร์ ศาสนา
 หลักภาษาไทย เช่น ลาวก้าวน้ำ แก่นมนุษย์
 ความประเสริฐ ๑๐ ประการแห่งพระพุทธศาสนา

๗) **ด้านเกี่ยวกับต่างประเทศ** ได้เดินทางไปปฏิบัติ
 ศาสนกิจที่พม่า ๔ ครั้ง ประเทศออสเตรเลีย อินเดีย
 สิงคโปร์ อินโดนีเซีย สหรัฐอเมริกา ไต้หวัน ญี่ปุ่น
 ยองกง ศรีลังกา อังกฤษ โดยเฉพาะที่สหรัฐอเมริกา
 ได้ไปปฏิบัติศาสนกิจบ่อยครั้งเพราะมีวัดไทยใน
 อเมริกาหลายวัดด้วยกัน

๘) **พระอนุศาสนาจารย์ในพระภิกษุสมเด็จ
 พระบรมโอรสาธิราชฯ ๖ พุทธจักายน ๒๕๒๐**
 ได้รับพระมหากรุณาธิคุณฯ โปรดให้เป็นพระ
 อนุศาสนาจารย์ถวายอนุศาสน์ แต่พระภิกษุ
 สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร
 ในการทรงผนวช

๙) **ปฏิบัติหน้าที่แทนสมเด็จพระสังฆราช** ในคราวที่
 สมเด็จพระสังฆราชเสด็จไปทรงปฏิบัติศาสนกิจยัง
 ต่างประเทศรวมทั้งสิ้น ๖ ครั้ง

งานเพื่อชาติภูมิ เจ้าประคุณสมเด็จฯ มีชาติภูมิ ณ บ้านโนนแดง ตำบลตะคุ
 อำเภอบึงสามพัน ได้ช่วยเหลือบูรณปฏิสังขรณ์วัดวาอาราม
 และสร้างสรรค์ความเจริญ ด้านต่างๆ แก่ชาติภูมิ ดังนี้

- ชุดสระได้รวมทั้งสิ้น ๗ สระ ในหมู่บ้านต่างๆ ในตำบลตะคุ
  - บรูณะปฏิสังขรณ์วัดหน้าพระธาตุ เป็นประธานก่อสร้างอุโบสถ และในพิธีสมมติพัทธสีมาหลังนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ พร้อมด้วยสมเด็จพระเจ้าลูกเธอทั้งสองพระองค์ ได้ทรงมีพระมหากษัตริย์คุณ เสด็จฯ ตัดลูกนิมิตสีมา เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๒๐ สร้างศาลาการเปรียญ สร้างซุ้มประตูวัด ชุดลอกสระวัด ฯลฯ
  - การสร้างถนน ได้บริจาคทรัพย์ส่วนตัว ๑๐,๐๐๐ บาท เริ่มงานสร้างถนนจากทางแยกอำเภอปักธงชัยไปบ้านหัน บ้านตะคุ ระยะทาง ๔ กิโลเมตร ปัจจุบันถนนสายนี้เป็นทางหลวงแผ่นดินราดยาง ถึงบ้านสุขซึ่ง มีชื่อว่า "ถนนสมเด็จพระธีรญาณมุนี"
  - สร้างและส่งเสริมโรงเรียนอาชีวศึกษา เป็นผู้ริเริ่มและแนะนำสร้างโรงเรียนชุมชนอาชีวศึกษา (ประถมศึกษา)
  - สร้างโรงเรียนสมเด็จพระธีรญาณมุนี ครั้งแรกใช้ชื่อว่า "โรงเรียนตะคุพิทยาคม" ได้วางศิลาฤกษ์ เริ่มงานก่อสร้างเมื่อ ๗ ตุลาคม ๒๕๒๕ แล้วเสร็จ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ เสด็จพระราชดำเนิน เปิดอาคารเรียนทรงไทย โรงเรียนสมเด็จพระธีรญาณมุนี เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๒๗
- สมณศักดิ์**
- ๒๕๔๐ พระราชาคณะในราชทินนาม พระสุธีวรคุณ
  - ๒๕๔๐ พระราชาคณะชั้นราช ที่พระราชสุธี

(สีเมตติครุมิ ลาก)

ธรรมปรีชาภิรมณ์ ปริยัติโกศล ยติคณิศร
บวรสังฆารามคามวาสี มีฐานานุกัณฑ์
ควรตั้งฐานานุกรมได้ ๔ รูป

๒๔๙๐

พระราชาคณะชั้นเทพ ที่พระเทพเมธี
ศรีวิบูลนายก ตรีปิฎกธาดา มหาคณิศร
บวรสังฆาราม คามวาสี มีฐานานุกัณฑ์ควรตั้ง
ฐานานุกรมได้ ๕ รูป

๒๔๙๕

พระราชาคณะชั้นธรรม ที่พระธรรมธีรราช
มหามุนี ตรีปิฎกกุศล วิมลคัมภีรญาณสุนทร
มหาคณิศร บวรสังฆาราม คามวาสี
มีฐานานุกัณฑ์ควรตั้งฐานานุกรมได้ ๖ รูป

๒๕๐๖

รองสมเด็จพระราชาคณะชั้นทริธนยัญ ที่พระ
อุบาลีคุณูปมาจารย์ ญาณวิสุทธจริยาปริณายก
ตรีปิฎกคุณาลังการ ภาวติวิสารพุทธบริษัทเนตา
มหาคณิสสร บวรสังฆาราม คามวาสี
มีฐานานุกัณฑ์ ตั้งฐานานุกรมได้ ๔ รูป

๒๕๐๕

สมเด็จพระราชาคณะ มีราชทินนามตามที่
จารึกในสุพรรณบัฏว่า "สมเด็จพระธีรญาณมุนี
ตรีปิฎกคุณาลังการ ภาวติวิสารพุทธบริษัท
วินดา ศิลขันธ์สมาจารวัตรสุนทร มหาคณิสสร
บวรสังฆาราม คามวาสี อรัณยวาสี สถิต
ณ วัดจักรวรรดิราชาวาส วรมหาวิหาร
มีฐานานุกัณฑ์ตั้งฐานานุกรมได้ ๑๐ รูป

มรณภาพ

ด้วยเหตุหัวใจวาย ในวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๒๗
เวลา ๑๖.๔๕ น. สิริรวมชนมายุได้ ๘๗ ปี ๑ เดือน
กับ ๖ วัน

๖ สิงหาคม ๒๕๒๗ มรณภาพด้วยเหตุหัวใจวาย
ณ วัดจักรวรรดิราชาวาส กรุงเทพมหานคร
(พ) สมเด็จพระธีรญาณมุนี ธีรญาณมุนี ๒๕๒๗

พระเทพสีมารักษ์ (โสภาส นีรุตติเมธี)

ประวัติส่วนตัว

ชื่อ โสภาส โรจนฉิมพลี
นามฉายา นีรุตติเมธี
ชาติภูมิ บ้านเลขที่ ๑๒๐ บ้านจิ้ว หมู่ ๓ ตำบลจิ้ว อำเภอบักรังชัย
ชาติกาล ๕ มกราคม ๒๔๗๗
บิดา นายปั้น โรจนฉิมพลี
มารดา นางมา โรจนฉิมพลี นามสกุลเดิม "พงษ์พันธ์"
มีพี่น้อง ๖ คน

๑. พระเทพสีมารักษ์
๒. นายเอียง โรจนฉิมพลี
๓. นางสมบุรณ์ พิงผักแว่น
๔. นายสายชล โรจนฉิมพลี
๕. นายสายัณห์ โรจนฉิมพลี
๖. จ.ส.อ.นิยม โรจนฉิมพลี

อุปนิสัย

รักความเป็นธรรม

อุดมคติ

แล้วก็ได้แล้วไป

บรรพชา

เป็นสามเณร เมื่อ ๗ ธันวาคม ๒๔๘๙ โดยพระครูโพธาภิธาน (โพธิ์ พุทฺธสโร) เจ้าคณะตำบลจิ้ว เป็นพระอุปัชฌายะ ณ วัดตะคุ ตำบลจิ้ว อำเภอบักรังชัย

อุปสมบท

เป็นพระภิกษุ เมื่อ ๑๐ กรกฎาคม ๒๔๙๗ โดยพระเทพวิมล (ชุ่ม ดิสาวโร) เจ้าคณะอำเภอกลองसान เป็นพระอุปัชฌายะ พระภัทรมุณี (อั้น ภัทรมุณี) เจ้าคณะอำเภอรันบุรีเป็นกรรมวาจาจารย์ พระธรรมเจดีย์ (กี มารชิโน) เจ้าคณะภาค ๔ เป็นพระอนุศาสน์อาจารย์ ณ วัดทองนพคุณ ธนบุรี

การศึกษาอบรม

วุฒิสามัญ

- ๒๔๘๘ ประกาศนียบัตร ชั้น ประถมปีที่ ๔ โรงเรียนวัดฉิมพลี อำเภอบักรังชัย
๒๕๐๘ ประกาศนียบัตรประโยคครูพิเศษมูล (พ.)

วุฒิทางธรรม

- ๒๔๙๒ ประกาศนียบัตรประโยคนักธรรมชั้น น.ธ.เอก
สำนักเรียนวัดบึง อำเภอมือง
- ๒๔๙๔ ประกาศนียบัตรประโยคบาลี ชั้น ป.ธ.๖
สำนักเรียนวัดทองนพคุณ กรุงเทพมหานคร

ตำแหน่งหน้าที่การงาน และ งานศาสนา

- ๒๔๙๗ ครูสอนพระปริยัติธรรม สำนักเรียน
วัดทองนพคุณ กรุงเทพมหานคร
- ๒๔๙๘ ครูสอนพระปริยัติธรรม สำนักเรียนวัดบึง
อำเภอมืองนครราชสีมา
- ๒๔๙๙ ครูสอนพระปริยัติธรรม สำนักเรียนวัดตะคุ
อำเภอบักรังชัย
- ๒๕๐๐ เป็นเจ้าสำนักเรียนวัดพรหมราช ตำบลตูม
อำเภอบักรังชัย
- ๒๕๐๒ เป็นกรรมการสอบประโยคบาลีสนามหลวง
จังหวัดนครราชสีมา เป็นกรรมวาจาจารย์
- ๒๕๐๓ เป็นศึกษาธิการบักรังชัย (ตาม พรบ.คณะสงฆ์
พ.ศ. ๒๔๘๔)
- ๒๕๐๗ เป็นเจ้าอาวาสวัดพรหมราช (ตาม พรบ.
คณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕)
- ๒๕๐๘ รักษาการแทนเจ้าคณะอำเภอบักรังชัย เป็น
พระธรรมทูตฝ่ายปฏิบัติการอำเภอบักรังชัย
จังหวัดนครราชสีมา
- ๒๕๐๙ เป็นกรรมการฝึกอบรมพระอุปัชฌายะ
จังหวัดนครราชสีมาเป็นหัวหน้าพระธรรมทูต
ฝ่ายอำนวยการ อำเภอบักรังชัย เป็น
เจ้าคณะอำเภอบักรังชัย
- ๒๕๑๓ เป็นพระอุปัชฌายะ
- ๒๕๑๔ เป็นวิทยาการโรงเรียนพระสังฆาธิการ
ส่วนภูมิภาค จังหวัดนครราชสีมา

๒๕๑๙ เป็นเจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมา เป็นหัวหน้าพระธรรมทูตฝ่ายอำนวยการ จังหวัดนครราชสีมา เป็นเจ้าสำนักเรียน จังหวัดนครราชสีมา เป็นประธาน อปจ. (หน่วยอบรมประชาชนประจำจังหวัด) จังหวัดนครราชสีมา เป็นกรรมการศูนย์ประสานงานการพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นกรรมการอุปถัมภ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นกรรมการสภาวิทยาลัยสงฆ์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๒๕๒๓ เป็นผู้จัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา นครราชสีมา

๒๕๓๐ เป็นรองอธิการบดี มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หัวหน้าวิทยาเขตนครราชสีมา (วิทยาลัยสงฆ์นครราชสีมา) เป็นอาจารย์สอนภาควิชาวินัยปิฎก คณะพุทธศาสนา มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ วิทยาเขตนครราชสีมา

๒๕๓๖ ได้รับพระบัญชาแต่งตั้งเป็นเจ้าอาวาส วัดพระนารายณ์มหาราช วรรณวิหาร เป็นประธานสภาวิทยาเขตนครราชสีมา

งานพิเศษ

๒๕๙๗-ปัจจุบัน เป็นองค์ธรรมกถึกแสดงธรรม บรรยายธรรมปาฐกถาธรรม และอภิปรายธรรม ในงานพิธีงานโครงการต่างๆ ทั้งในส่วนของเอกชน และของราชการ ปีละประมาณ ๒๐๐-๓๐๐ รายการ เป็นเวลา ๔๓ ปี

๒๕๐๔-๒๕๑๓ เป็นอาจารย์สอนวิชาหน้าที่พลเมือง ศีลธรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย

- ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ และ
 สอนธรรมศึกษาชั้นตรี-โท-เอก ตามหลัก
 สูตรของกองธรรมสนามหลวง
- ๒๕๑๐ เป็นประธานกรรมการก่อสร้างทุน รัชชัชย
 สามัคคี ที่ปากเหมืองตาเป่า ตำบลตุม
 ชักน้ำขึ้นมานอกเขตชลประทานฝั่งขวา
 แม่น้ำลำพระเพลิง ในพื้นที่ตำบลตุม
 ตำบลจิว ตำบลนกออก ตำบลลำโรง และ
 ตำบลดอน บางส่วน โดยไม่ได้ใช้เงิน
 งบประมาณของทางราชการ
- ๒๕๑๔ เป็นประธานกรรมการก่อสร้าง และ
 ดำเนินการศูนย์โภชนาการเด็กเล็ก
 วัดพรหมราช เลี้ยวลูกและอบรมเด็ก
 ก่อนวัยเรียน
- ๒๕๑๙ เป็นประธานกรรมการมูลนิธิจังหวัด
 นครราชสีมา (มูลนิธิของคณะสงฆ์
 จังหวัดนครราชสีมา)
- ๒๕๒๓ เป็นประธานกรรมการติดตั้งไฟฟ้าพัฒนา
 เข้าหมู่บ้านสวนหมาก-กุดวิวาท-บ้านตุม-
 พรหมราช-บ้านโนนวังหิน ระยะทาง
 ๔ กิโลเมตร
- ๒๕๒๔ เป็นกรรมการที่ปรึกษา และวิทยากร
 โครงการวิทยาลัยชาวบ้านของศูนย์เตรียม
 ประชาชนแห่งประเทศไทย มหาวิทยาลัย
 ขอนแก่น
- ๒๕๒๕ เป็นประธานกรรมการหาทุน และจัดตั้ง
 มูลนิธิสิทธราชสมาจารมณี ช่วยสนับสนุน
 งานการศึกษาอำเภอปักธงชัย
- ๒๕๒๖ เป็น อ นุ ก ร ร ม ก า ร วั ด น ธรรม
 สภาวัฒนธรรมแห่งชาติ ศูนย์วัฒนธรรม
 จังหวัดนครราชสีมา

- ๒๕๒๖-๒๕๓๐ เป็นหัวหน้าคณะนำพระภิกษุสามเณรและประชาชนจัดหาเสบียงอาหาร วัดดุมงคล และของขวัญไปเยี่ยมเยียนปลอบขวัญทหารหลัก, อาสาสมัครทหารพราน ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ตามชายแดน เป็นประจำทุกปี
- ๒๕๒๙ เป็นประธานกรรมการก่อสร้างตึกพยาบาลสงฆ์ โรงพยาบาลชุมชนปทุมธานี
- ๒๕๓๔ เป็นกรรมการการศึกษาออกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- ๒๕๓๖ เป็นกรรมการการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา ๑๑
- ๒๕๑๒ พระครูเจ้าคณะอำเภอชั้นเอก ในราชทินนามที่พระครูวัชชัยมุนี
- ๒๕๒๐ พระราชาคณะชั้นสามัญ ในราชทินนามที่พระสีหราชสมาจารมุนี บริรักษ์ สังฆปาโมกข์
- ๒๕๓๐ พระราชาคณะชั้นราช ในราชทินนามที่พระราชสีมาภรณ์ สาทรประชาภิจจานุกิจมหาคณิสสร บวรสังฆาราม คามวาสี
- ๒๕๓๗ พระราชาคณะชั้นเทพ ในราชทินนามพระเทพสีมาภรณ์ สุนทรศีลสมาจารย์ ปรียัติญาณฐราทร มหาคณิสสร บวรสังฆาราม คามวาสี

ผลงานดีเด่น

๑. การบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม

- ๑.๑ การพัฒนาอาชีพและส่งเสริมรายได้แก่ประชาชน
- ๑.๒ การพัฒนาการศึกษา
  - ๑.๒.๑ การจัดการศึกษาสำหรับพระสงฆ์
  - ๑.๒.๒ การจัดการศึกษาสำหรับประชาชน
- ๑.๓ การพัฒนาจิตใจประชาชน
- ๑.๔ งานด้านส่งเสริมพระพุทธศาสนา

- ๑.๕ งานด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม
- ๑.๖ งานด้านพัฒนาสิ่งแวดล้อม
- ๑.๗ งานด้านสาธารณสุข
- ๑.๘ งานด้านสังคมสงเคราะห์
- ๑.๙ งานประสานองค์กรเพื่อพัฒนาชนบท

๒. ผลงานทางวิชาการดีเด่น

- ๒.๑ ทำคุณประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา ประเภทส่งเสริมกิจกรรมคณะสงฆ์ ได้รับพระราชทานเสาศรัทธมจักรทองคำและใบประกาศเกียรติคุณจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
- ๒.๒ งานเขียน บทความ คติธรรม จากความเป็นวิทยากร เพื่อเผยแพร่พระพุทธศาสนาอย่างต่อเนื่อง

ดร.จันทร์ ชุ่มเมืองปัก

- กำเนิดและถิ่นกำเนิด** ดร.จันทร์ ชุ่มเมืองปัก เกิดวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๔๖๔ ที่บ้านเมืองปัก ตำบลเมืองปัก อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา
- วุฒิการศึกษา**
- ระดับประถม** : จบ ป.๔ จากโรงเรียนบ้านเมืองปัก ๑ (เกตุเลขา) ปัจจุบันคือโรงเรียนชุมชนตะวันตกวิทยาการ
- ระดับมัธยมศึกษา** : จบ ม.๖ จากโรงเรียนศิริวิทยากร นครราชสีมา พ.ศ. ๒๔๘๖
- ระดับสูงกว่ามัธยม**
- (๑) จบ ป.ป. โรงเรียนฝึกหัดครูประถมพระนคร พ.ศ.๒๔๘๙ เมื่อจบจาก ป.ป. ได้รับคัดเลือกให้เข้าศึกษาต่อ ๒ แห่ง ที่
๑. คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
  ๒. โรงเรียนฝึกหัดครูมัธยม
- แต่ไม่ได้เรียนทั้ง ๒ แห่ง เพราะเมื่อมาเรียนฝึกหัดครูประถม (ป.ป.) นั้น รัฐบาลกระทรวงศึกษาธิการมาเรียน เรียนจบต้องไปทำงานใช้ทุน ๓ เท่าคือ ๖ ปี เว้นแต่จะชดใช้ทุนเป็นเงิน ๒,๐๐๐ บาท ผมไม่มีเงิน ๒,๐๐๐ บาทใช้หลวงเลยต้องเป็นครูชดใช้แทน
- (๒) จบวุฒิมัธยม (พ.ม.) โดยสมัครสอบเอง เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๕
- (๓) พ.ศ. ๒๔๙๙ สอบชิงทุน USOM ไปศึกษาต่อที่สหรัฐอเมริกาได้ แต่สละสิทธิ์เพราะปีนั้นได้รับคัดเลือกมาเรียนที่วิทยาลัยการศึกษาประสานมิตร
- (๔) พ.ศ. ๒๕๐๐ ได้ กศ.บ. จากวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร
- (๕) พ.ศ. ๒๕๐๓ ได้ M.S. in Ed. จาก Indiana U., Indiana, U.S.A.

ป.ศ. ๒๕๒๗ ได้ Ed.D. (Administration) จาก
Kensington U., California, U.S.A.

ตำแหน่งการงาน

(๑) พ.ศ. ๒๔๙๐-๒๔๙๕ เป็นครูโรงเรียนศิริวิทยากร

(๒) พ.ศ. ๒๔๙๖-๒๕๐๐ เป็นครูใหญ่ โรงเรียนเมือง
นครราชสีมา

(๓) พ.ศ. ๒๔๙๖ ได้รับแต่งตั้งเป็นครูใหญ่โรงเรียน
เมืองนครราชสีมา ซึ่งเป็นโรงเรียนแผนใหม่ที่เรียก
Primary Extension School

(๔) พ.ศ. ๒๕๐๑ เป็นหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์เขต ๑๑
(ดูแลการศึกษาระดับประถมศึกษา ๕ จังหวัด คือ
นครราชสีมา/ชัยภูมิ/บุรีรัมย์/สุรินทร์ และ
ศรีสะเกษ)

(๕) พ.ศ. ๒๕๐๕ โอนมารับตำแหน่งหัวหน้าส่วน
การศึกษา จังหวัดนครราชสีมา (ผู้อำนวยการ
การประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมาปัจจุบัน)

(๖) พ.ศ. ๒๕๐๗ ลาออกจากราชการ เพื่อสมัคร ส.ส.
เขต ๓ จังหวัดนครราชสีมา และเลือกตั้งเมื่อ ๒๖
มกราคม ๒๕๐๘ ได้ที่ ๓ ใน ๔๖ คน เขาเอา ๒ คน
จึงสอบตก

(๗) พ.ศ. ๒๕๐๘-๒๕๒๐ เป็นลูกจ้างธนาคารโลก ทำ
หน้าที่ผู้เชี่ยวชาญการศึกษานอกระบบโรงเรียน
(Nonformal Ed.) ที่กองการศึกษาผู้ใหญ่
กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ มี
ดร.โกวิท วรพิพัฒน์ เป็นหัวหน้ากองที่ทำงาน
ร่วมกัน

(๘) พ.ศ. ๒๕๒๐ เป็นครูใหญ่โรงเรียนไทยสุริยะ
และขณะเดียวกันได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการ
สภาวิทยาลัยศรีปทุมด้วย

(๙) พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็นรองอธิการบดีวิทยาลัยศรีปทุม

(ขณะนั้น ดร.นิพนธ์ ศศิธร เป็นอธิการ) และ
เป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยศรีปทุม สำหรับ
ตำแหน่งกรรมการสภา เป็นติดต่อกันมาจนถึง
ปัจจุบัน เว้นช่วง พ.ศ. ๒๕๓๒-๒๕๓๖

(๑๐) พ.ศ.๒๕๒๔-๒๕๒๙ เป็นผู้อำนวยการวิจัยและ
พัฒนาวิชาชีพครูคุรุสภา กระทรวงศึกษาธิการ
และเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยศรีปทุมตลอดมา

(๑๑) พ.ศ. ๒๕๒๙ (ตุลาคม) กลับมารับหน้าที่เป็น
รองอธิการวิทยาลัยศรีปทุม และ พ.ศ. ๒๕๓๖-
๒๕๓๗ รักษาการคณบดี คณะนิเทศศาสตร์อีก
ตำแหน่งหนึ่ง

(๑๒) ปัจจุบัน เป็นที่ปรึกษา, กรรมการสภาและ
ผู้บริหารมหาวิทยาลัยศรีปทุม ซึ่งเป็น
มหาวิทยาลัยเอกชนที่เป็น Top Ten ของ
มหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย

บทบาทหน้าที่ในสังคม

(๑) พ.ศ. ๒๕๐๐-๒๕๑๐ เป็นกรรมการและเลขานุการ
โครงการพัฒนาการศึกษาในส่วนภูมิภาค เขต
การศึกษา ๑๑ มี ศ.ม.ล.ปิ่น มาลากุล เป็นประธาน

(๒) พ.ศ. ๒๕๑๐-๒๕๑๗ เป็นกรรมการและเลขานุการ
สโมสรข้าราชการ จ.นครราชสีมา

(๓) พ.ศ.๒๕๑๖-๒๕๑๘ ได้รับเลือกเป็นนายกสโมสร
ไลออนส์โคราช ได้ไปร่วมประชุมไลออนส์
ระหว่างประเทศที่ลาว/มาเลเซีย/สิงคโปร์/
สหรัฐอเมริกา ประเทศละ ๑ ครั้งๆ ละ ๗ วัน

(๔) พ.ศ. ๒๕๑๘-ปัจจุบัน เป็นอุปนายกสมาคมการ
ศึกษาแห่งประเทศไทย

(๕) พ.ศ. ๒๕๑๘-ปัจจุบัน เป็นอุปนายกสมาคมศิษย์
เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(๖) พ.ศ. ๒๕๒๕-ปัจจุบัน เป็นกรรมการสรรหาครู

- (๖) พ.ศ. ๒๕๒๕-ปัจจุบัน เป็นกรรมการสรรหาครูดีเด่นทั่วประเทศของคุรุสภา
- (๗) พ.ศ. ๒๕๒๗ เป็นสมาชิกสมาคม PDK และเป็นที่ปรึกษาสมาคม
- (๘) พ.ศ. ๒๕๓๐-ปัจจุบัน เป็นกรรมการเขียนประวัติครูดีเด่นของคุรุสภา
- (๙) พ.ศ. ๒๕๓๓-ปัจจุบัน เป็นที่ปรึกษาสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยอินเดียน่า U.S.A.
- (๑๐) พ.ศ. ๒๕๓๓-ปัจจุบัน เป็นกรรมการสมาคมครูแห่งประเทศไทย

ผลงานที่เป็นตำรา หนังสือ บทความ

- (๑) หนังสือสังคมศึกษา ชุดวิชาครู ป.กศ.,สำนักพิมพ์ศรีณยู, ๒๕๐๕ หน้า ๑๑๒๓ หน้า ขนาด ๘ หน้ายก (A๔)
- (๒) หนังสือวิชาครู ชุดประกาศนียบัตร ป.กศ., สำนักพิมพ์ศรีณยู, ๒๕๐๕ หน้า ๑๑๑๔ หน้า ขนาด ๘ หน้ายก (A๔)
- (๓) หนังสือแบบเรียน วิชาธุรกิจศิลป์ ^(๑) (ม.ศ. ๑-๒-๓ ชั้นละ ๑ เล่ม) พิมพ์จำหน่ายโดยสำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, ศาลเจ้าพ่อเสือ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๑-๒๕๒๑ เลิกพิมพ์เมื่อกระทรวงศึกษาธิการเปลี่ยนหลักสูตร ม.ศ.ต้น เป็น ม.
- (๔) หนังสือแบบเรียนหน้าที่พลเมือง ^(๒) (ป.๕-๖-๗ ชั้นละ ๑ เล่ม) พิมพ์จำหน่ายโดยสำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์ โดยกระทรวงศึกษาธิการอนุมัติให้ใช้ในโรงเรียนได้ทั่วประเทศ ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๑-๒๕๒๑

^(๑) และ ^(๒) ได้ค่าลิขสิทธิ์ปีละ ๑ ครั้งๆ ละ ประมาณ ๒๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท (สองแสนบาท) ทำให้พอจะมีโอกาสได้ซื้อที่ดินปลูกบ้านที่โคราช

๑ แปลง ในจำนวนพื้นที่ ๕๐๐ ตารางวา และ
ปลูกบ้านไว้ ๒ หลัง กับที่สมุทรปราการและ
กรุงเทพฯอีกแห่งละ ๑-๒ แปลง ๆละ ๕๐-๑๒๐
ตารางวาตามลำดับ ทำให้ครอบครัวได้มีที่อยู่
อาศัยมาจนถึงปัจจุบัน

(๕) หนังสือฉบับเตรียมสอบวิชาครูวิชาภาษาไทย
วิชาภูมิประวัติศาสตร์และวิชาอื่นๆ สำหรับ
ผู้สอบชุด ป. ป.ป. และ ป.ม. ประมาณ ๑๐ เล่ม
พิมพ์จำหน่ายโดยสำนักพิมพ์เพื่อนครู ระหว่าง
พ.ศ. ๒๕๐๒-๒๕๐๐

(๖) เขียนตำราเรื่องหลักการเรียนรู้และเทคนิคการ
ฝึกอบรม หน่วยที่ ๑๒ และ ๑๕ กับตำราเรื่อง
ประสบการณ์วิชาชีพการศึกษาจากระบบหน่วย
ที่ ๙ ทั้ง ๒ เล่มนี้ใช้สำหรับนักศึกษา มสท.
พิมพ์โดย มสท. มาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๓ และใช้อยู่
จนถึงปัจจุบันและ มสท. ได้ขอให้ออกข้อสอบแบบ
ปรนัย ใน ๒ วิชานี้ ปีละ ๒ ครั้ง (กับได้เขียน
แบบฝึกหัดปฏิบัติชุดวิชาให้ทั้ง ๒ วิชาด้วย)

(๗) หนังสือเล่มเล็กๆ อีกมากเช่น หนังสือศึกษา
นิเทศก์ หนังสือคู่มือการเขียนข้อสอบแบบปรนัย
สำหรับชั้นประถมศึกษา, หนังสือคู่มือครูตรี-โท
หนังสือแก่นมนุษย์ ฯลฯ

(๘) เขียนบทความทางการศึกษาไว้มาก โดยเฉพาะ
เมื่อวารสารวิทยาสารของสำนักพิมพ์ไทยวัฒนา
พานิช รุ่งเรือง (ระหว่าง พ.ศ. ๒๔๙๐-๒๕๒๐) นั้น
จะมีบทความเขียนโดย นายจันทร์ ชุ่มเมืองปัก/
นายปัก ชุ่มเมืองจันทร์/อัจฉริยะ/ทวิมาส/จันทร์-
อารี ฯลฯ เกือบทุกฉบับ (เป็นวารสารรายปักษ์)

(๙) พ.ศ. ๒๔๙๔ ศึกษานที่ประเทศฟิลิปปินส์ ๓๐ วัน

- (๒) พ.ศ. ๒๕๐๘ ดูนงานและประชุมร่วมกับครูลาวที่ประเทศลาว ๓ วัน
- (๓) พ.ศ. ๒๕๑๙ ประชุมสัมมนาเรื่องเยาวชนที่ประเทศศรีลังกา
- (๔) พ.ศ. ๒๕๒๕ ไปศึกษาดูงานที่ประเทศสหรัฐอเมริกาครั้งที่ ๑ ๑๒ วัน
- (๕) พ.ศ. ๒๕๒๗ ไปศึกษาดูงานที่ประเทศสหรัฐอเมริกาครั้งที่ ๒ ๑๒ วัน
- (๖) พ.ศ. ๒๕๒๗ ไปประชุมสภาครูอาเซียนที่ประเทศมาเลเซีย
- (๗) พ.ศ. ๒๕๒๘ ไปศึกษาดูงานที่ประเทศบรูไน
- (๘) พ.ศ. ๒๕๒๙ ไปศึกษาดูงานที่ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ครั้งที่ ๑
- (๙) พ.ศ. ๒๕๓๖ ไปประชุมสภาครูอาเซียนที่ประเทศฟิลิปปินส์
- (๑๐) พ.ศ. ๒๕๓๘ ไปดูงานที่ประเทศมาเลเซีย-สิงคโปร์ ๒ ครั้ง
- (๑๑) พ.ศ. ๒๕๔๐ ไปศึกษาดูงานที่ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ครั้งที่ ๒
- ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๐ ไปศึกษาดูงานที่ประเทศออสเตรเลีย

สถานภาพครอบครัว

ดร.จันท์ ชุ่มเมืองปัก สมรสกับ นางสาวอุ๋นใจ เดชเมืองปัก และต่อมาภายหลังได้สมรสกับ นางสาวอารี ฉิมบ้านไร่ (ปัจจุบันเป็นผู้อำนวยการระดับ ๙ โรงเรียนอนุบาลพิบูลเวศม์ กรุงเทพมหานคร) มีบุตรรวมทั้งหมด ๗ คน คือ

- (๑) น.ส.จุฑามาศ ชุ่มเมืองปัก ป.ป., พ.ม., กศ.บ. (ม.นเรศวร), ศศ.ม.(ม.ขอนแก่น) ผู้ช่วยผู้อำนวยการ (ระดับ ๗) โรงเรียนอนุบาลนครราชสีมา
- (๒) นายอานุภาพ ชุ่มเมืองปัก สด.บ. (สถาปัตยกรรมศาสตร์) จบ Course work หลักสูตร ค.อ.ม. สจล.พระนครเหนือ, อาจารย์ระดับ ๗

วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นครราชสีมา
สมรสกับนางพัชราภรณ์ ชุ่มเมืองปัก อาจารย์ ๒
ระดับ ๗ ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน
จ.นครราชสีมา

(๓) **นางสุวิมล ชุ่มสาย ณ อยุธยา กศ.บ.**
(มศว. ประสานมิตร) อาจารย์ ๒ ระดับ ๗
โรงเรียนมัธยมวัดบึงทองหลาง กทม. สมรสกับ
นายทรงศักดิ์ ชุ่มสาย ณ อยุธยา ข้าราชการ
ในราชสำนัก

(๔) **นางศศิธร สายแก้ว ศศ.บ. (รัฐศาสตร์**
ม.รามคำแหง) พนักงานชั้นพิเศษธนาคารกรุงเทพ
สำนักงานใหญ่ สมรสกับ นายทรงวุฒิ สายแก้ว
เจ้าหน้าที่บริหารงานที่ดิน ระดับ 7 สำนักงาน
ที่ดินจังหวัดนครราชสีมา สาขาปักธงชัย
จ.นครราชสีมา

(๕) **นายจันทริศวรร ชุ่มเมืองปัก ปก.ศ.สูง (จันทรเกษม)**
ค.บ. (สวนสุนันทา) เจ้าหน้าที่ประจำฝ่ายวิชาการ
ม.ศรีปทุม สมรสกับ นางยุพา ชุ่มเมืองปัก
ทำธุรกิจส่วนตัว

(๖) **นายอธิมาส ชุ่มเมืองปัก ร.บ. (จุฬาฯ) MBA (NIDA)**
ข้าราชการระดับ ๖ ประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
สมรสกับนางอุทัยวรรณ ชุ่มเมืองปัก พนักงาน
การเงินระดับ ๕ กรุงเทพมหานคร

(๗) **นายอนุมาส ชุ่มเมืองปัก ค.อ.บ. (ไฟฟ้ากำลัง-
เทคโนโลยีราชมงคลฯ เทเวศร์) กำลังศึกษา MBA
ที่ ม.ศรีปทุม (จะจบมิถุนายน ๒๕๔๑) เจ้าหน้าที่
วิศวกรประจำ sound lab ม.ศรีปทุม สมรสกับ
นางพรทิพย์ ชุ่มเมืองปัก เจ้าหน้าที่บัญชีการ
นิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย**

ความสัมพันธ์กับถิ่นกำเนิด

ดร.จันทร์ ชุ่มเมืองปัก ไม่เคยลืมบ้านเกิด นับตั้งแต่ออกจากบ้าน อ.ปักธงชัย โดยย้ายจากครุฑตรี ทำหน้าที่ผู้ตรวจการการประถมศึกษา อ.ปักธงชัย ไปเป็นครูใหญ่ โรงเรียนเมืองนครราชสีมา ในตัวเมืองโคราช เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๖ ได้กลับมาบ้านที่ อ.ปักธงชัย ปีละหลายครั้ง โดยเฉพาะในเทศกาลปีใหม่และสงกรานต์ ดร.จันทร์ จะนำครอบครัวมาทำบุญร่วมกับญาติๆ และพี่น้องชาว อ.ปักธงชัย ทุกปีตลอดมาโดยสม่ำเสมอ นอกจากนี้ยังได้มีส่วนร่วมจัดหางบประมาณเพื่อมอบให้แก่สถานศึกษาและบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ในอำเภอปักธงชัยหลายครั้ง เช่น

๑. มอบเงินบำรุงการศึกษาให้แก่โรงเรียนปักธงชัยชุมชนหะวันวิทยาคาร โรงเรียนบ้านเมืองปัก โรงเรียนปริยัติธรรมวัดกลางปักธงชัย โรงเรียนธงชัยเหนือ (บ้านโคกศิลา) และโรงเรียนบ้านหัน ในอำเภอปักธงชัย กับโรงเรียนอนุบาลนครราชสีมา โรงเรียนโยธินนุกูล โรงเรียนสามัคคีรถไฟ โรงเรียนเมืองนครราชสีมา และสถาบันเทคโนโลยีราชมงควิทยาชเขต ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แห่งละ ๑,๐๐๐ บาท ทุกเทศกาลวันสงกรานต์ ติดต่อกันมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๐ จนถึงปัจจุบัน

๒. พ.ศ. ๒๕๓๗ ได้เป็นประธานจัดผ้าป่าอาหารกลางวันให้โรงเรียนธงชัยเหนือ (โคกศิลา) อำเภอปักธงชัย มาจากมหาวิทยาลัยศรีปทุม ได้เงินบริจาคให้โรงเรียนโดยมอบผ่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายสัมพันธ์ ทองสมัคร) ๕๕๐,๐๐๐ บาท

๓. พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้เป็นประธานจัดผ้าป่าหนังสือให้โรงเรียนบ้านเมืองปัก สามัคคีกับวัดกลางปักธงชัย มอบเงินให้โรงเรียน ๑๐๐,๐๐๐ บาท และวัด ประมาณ ๖๐,๐๐๐ บาท

๔. ร่วมกับพี่สาว มอบเงิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท สร้างซุ้มประตูกำแพงวัดกลางปักธงชัย เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๕

นอกจากนี้ในเทศกาลทอดกฐิน ผ้าป่า และทำบุญต่างๆ ของอำเภอปักธงชัย ดร.จันทร์ ชุ่มเมืองปัก พร้อมครอบครัวจะมาร่วมกิจกรรมเสมอมิได้ขาด

ดร.วิลาศ สิงห์วิสัย

กำเนิดและถิ่นกำเนิด ดร.วิลาศ สิงห์วิสัย เกิดวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๔๗๗ ที่ตำบลเมืองปัก อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา

วุฒิการศึกษา

- ป.๔ จากโรงเรียนวัดโนนขุนชัย
- มัธยมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนมัธยมปักธงไชยวิทยาการ
- มัธยมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนศิริวิทยาการ
- ประโยคเตรียมอุดมศึกษา แผนกวิทยาศาสตร์ โดยการสมัครสอบ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๕
- ประโยคครูประถมและประโยคครูมัธยม และปริญญาตรีการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาประถมศึกษา ในปี พ.ศ. ๒๕๐๐

๒๕๐๓ ได้ทุนไปศึกษาต่อและดูงาน จากกระทรวงศึกษาธิการ ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา สำเร็จปริญญาโท สาขา Education Research จากมหาวิทยาลัยอินเดียนา และ Certificate of Advance Study in Testing & Statistical Analysis จาก The University of Chicago

๒๕๐๗ ศึกษาต่อระดับปริญญาเอก ทางด้าน Statistics, Research and Evaluation จาก University of Toronto

๒๕๐๘ เข้ารับการศึกษจากวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๒๗

ประวัติรับราชการ

๒๕๐๓ อาจารย์เทียบชั้นตรี กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ

๒๕๐๙ วิทยาการเอก ชั้นโท สำนักงาน ก.พ. สำนักงานนายกรัฐมนตรี

๒๕๑๐ วิทยาการเอก ชั้นเอก

๒๕๑๔ หัวหน้ากอง กองการสอบ (ชั้นเอก)

๒๕๑๙ ผู้อำนวยการกอง กองการสอบ (นักวิชาการสอบ ๗ ระดับ ๗)

๒๕๒๑	ผู้อำนวยการกอง กองการสอบ (นักวิชาการสอบ ๘ ระดับ ๘)
๒๕๒๒	เจ้าหน้าที่ฝึกอบรม ๙ ระดับ ๙ ส่วนกลาง และรักษาการ ในตำแหน่งผู้อำนวยการกองการสอบ
๒๕๒๔	รองเลขาธิการ ก.พ.(นักบริหาร ๑๐ ระดับ ๑๐)
๒๕๓๕	เลขาธิการ ก.พ. (นักบริหาร ๑๑ ระดับ ๑๑)

ตลอดเวลาที่รับราชการ นอกจากจะได้ทุ่มเทความรับผิดชอบงาน ในหน้าที่ราชการปกติของสำนักงาน ก.พ. แล้ว ยังเป็นสมาชิก วุฒิสภา เป็นประธานกรรมการ และกรรมการในคณะกรรมการข้าราชการ ประเภทต่างๆ เช่น คณะกรรมการข้าราชการตำรวจ คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ คณะกรรมการข้าราชการครู ข้าราชการฝ่ายรัฐสภา เป็นกรรมการกฤษฎีกา กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ สภามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ และกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ เป็นต้น

ผลงานดีเด่น

ดร.วิลาศ ลิงหวิสัย บิดาด้านการสอบ เป็นที่ยอมรับของราชการไทย ว่าทรงไว้ซึ่งระบบคุณธรรม ใครมีความเก่งและมีความสามารถ ไม่ว่าจะอยู่ที่ใด หากเก่งและสามารถจริงก็สามารถสอบผ่านเพื่อเข้ารับราชการ เป็นเลขาธิการ ก.พ. ที่สร้างงานด้านการสอบให้มีความศักดิ์สิทธิ์ ในสมัยที่ท่านเป็นผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน ท่านได้ช่วยให้เจ้าหน้าที่ฝึกอบรม ได้เข้าใจเรื่องการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ (Adult Learning) บทบาทของเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม และการพัฒนาตนเองให้มีความพร้อม และทันต่อเหตุการณ์เสมอ นอกจากนี้ด้วยบุคลิกภาพ ของท่านที่ "ยิ้มในทุกสถานการณ์" ทำให้บรรยากาศในการทำงานสดใส เป็นแบบอย่างของผู้รับผิดชอบหรือผู้ทำงานด้านฝึกอบรม

เมื่อท่านก้าวสู่ตำแหน่งเลขาธิการ ก.พ. ท่านได้เน้นย้ำว่าข้าราชการโดยเฉพาะผู้บริหารต้องมีบุคลิกลักษณะดังนี้

๑. ต้องพัฒนาตนเองในด้านความรู้ ทักษะ และทัศนคติ
๒. ผู้บริหารต้องเป็นนักคิด (Thinker) มากกว่าผู้ทำ (Doer)
๓. ประชุมบ่อยครั้งเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นปรึกษาหารือ และติดตามงาน

"ผู้บังคับบัญชาที่ดีจะต้อง "พัฒนา" ผู้ใต้บังคับบัญชา
ให้ปฏิบัติงานแทนตนได้ การมอบหมายให้ปฏิบัติงานที่ดี การให้
เข้าประชุมหรือสัมมนาแทนที่ดี ล้วนเป็นการพัฒนา
ผู้ใต้บังคับบัญชาทั้งสิ้น"

"งานราชการ คือ งานบริการ (Public Service) ดังนั้นผู้ที่มารับราชการจึง
ต้องมีใจมุ่งประโยชน์ส่วนรวม (Sense of Public Service) เช่นเดียวกับคนที่ทำงาน
ศาสนาต้องมีใจยึดมั่นในศาสนา จะต้องปลูกฝังให้ผู้ที่ เป็นหรือจะเป็นข้าราชการมี
Sense of Public Service คือ มีความมุ่งมั่น และมีจิตสำนึกมุ่งทำงานเพื่อประโยชน์
ส่วนรวม ภูมิใจที่จะรับราชการ เพราะเป็นส่วนรวมของชาติ ถ้าบุคคลใดต้องการ
แสวงหาอำนาจ (Power) ก็ต้องไปทำงานการเมือง.... ถ้าหวังเงินเดือนสูงๆ ต้องไป
ทำงานเอกชน อยากทำราชการก็ต้องมุ่งประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง"

ชีวิต และสายใย
ปักธงชัย

จากเมืองปัก สู่ปักธงไชย และปักธงชัยในปัจจุบัน

สุทน พุทธรักษา *

๑. ปักธงชัยสมัยโบราณ

อำเภอปักธงชัย เป็นเมืองโบราณตั้งแต่สมัยขอมเรืองอำนาจ ทั้งนี้สันนิษฐานได้จากซากปรักหักพังของปราสาท หรือเทวาลัย หลายแห่งที่เป็นศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมที่ขอมนิยมสร้างตามเมืองต่างๆ ที่ตนปกครองอยู่ ใหญ่บ้าง เล็กบ้างตามความสำคัญของแต่ละเมือง

๒. ปักธงชัยสมัยกรุงศรีอยุธยา

ในสมัยพระนารายณ์มหาราช ทรงสร้างเมืองนครราชสีมาให้เป็นเมืองหน้าด่านคอยป้องกันข้าศึกทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือแก่กรุงศรีอยุธยา จากหลักฐานที่ปรากฏตามแผนที่ยุทธศาสตร์ ได้ปรากฏชื่อ "เมืองปัก" ว่าตั้งอยู่ใกล้เมืองนครราชสีมา ความสำคัญคือ เป็นเมืองหน้าด่านทางทิศใต้ของเมืองนครราชสีมา เพื่อเป็นกองระวังหน้าคอยสอดแนม และคอยปะทะขัดขวางหน่วงเหนี่ยวไม่ให้ข้าศึกยกทัพประชิดเมืองนครราชสีมาเร็วเกินไป เมืองปักจึงถูกตั้งและเรียกว่า "ด่านจะโปะ" เช่นเดียวกับด่านเกวียนด่านจอหอ ด่านขุนทด เป็นต้น

๓. ปักธงชัยสมัยกรุงธนบุรี

พ.ศ. ๒๓๒๑ ในสมัยพระเจ้ากรุงธนบุรี โปรดให้สมเด็จพระยามหากษัตริย์ศึก (รัชกาลที่ ๑) ยกกองทัพไปปราบเมืองเวียงจันทน์และได้รับชัยชนะ ขากลับจึงได้กวาดต้อนเชลยชายหญิงพร้อมกับเพี้ยอุปราช โดยให้พักอาศัยอยู่ที่ด่านจะโปะ

ครั้นชาวเมืองเวียงจันทน์ ตั้งบ้านเรือนเป็นหลักฐานมั่นคงแล้วเจ้าพระยานครราชสีมา (ปิ่น) จึงกราบบังคมทูลสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาต ตั้งด่านจะโปะเป็นเมือง เรียกว่า "เมืองปัก" และได้กราบบังคมทูลขอให้เพี้ยอุปราชเป็นเจ้าเมืองคนแรก พระราชทานนามว่า พระยาวงศาอรรคราช (ซึ่งกล่าวกันว่าเป็นต้นตระกูล วรธงไชย ขณะนี้) ในปี ๒๓๒๓ จึงได้เป็นเมืองปัก โดยเป็นเมืองชั้นตรีขึ้นตรงต่อเมืองนครราชสีมา

* สุทน พุทธรักษา, เล่าเรื่องเมืองปัก, หน้า ๑๐

๔. ปักธงชัยสมัยรัตนโกสินทร์

พ.ศ. ๒๓๖๙ เจ้านุวงศ์แห่งเมืองเวียงจันทน์ ยกทัพมายึดเมืองนครราชสีมา และได้กวาดต้อนชาวเมืองไป แต่ถูกคุณหญิงโม และชาวเมืองนครราชสีมาต่อสู้กับทหารเวียงจันทน์จนได้รับชัยชนะ และได้รับพระราชทานนามว่า **ท้าวสุรนารี** การกวาดต้อนเชลยคราวนั้นทหารเจ้านุวงศ์ได้มากกว่าต้อนชาวเมืองปัก ทั้งชาวไทยโคราชและชาวเวียงจันทน์ ที่อพยพมาพึ่งพระบรมโพธิสมภารตั้งแต่สมัยธนบุรี ซึ่งต่างก็มีที่ทำมาหากินสุขสบายมาเป็นเวลา ๔๗ ปี จึงพร้อมใจกันจับอาวุธต่อสู้ขับไล่ทหารของเจ้านุวงศ์

พ.ศ. ๒๔๕๑ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงปรับปรุงระเบียบราชการปกครองเป็นแบบเทศาภิบาล เมืองปักจึงถูกยุบลงเป็นอำเภอปักธงไชย ขึ้นกับมณฑลนครราชสีมา โดยพระศรีพลรัตน์ (ยะพระระ เกตุเลขา) ชาวไทยมุสลิม เป็นนายอำเภอคนแรก

พ.ศ. ๒๕๐๘ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ได้แก้ไขชื่อ ปักธงไชย เป็นปักธงชัย เพื่อให้ตรงตามอักษรานุกรมภูมิศาสตร์ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน มาจนถึงทุกวันนี้

ปัจจุบัน ชื่อเมืองปัก เป็นหมู่บ้านหนึ่ง และเป็นชื่อตำบลที่ตั้งที่ว่าการอำเภอปักธงชัย ซึ่งเป็นศูนย์กลางแห่งความเจริญของอำเภอปักธงชัย ส่วนชื่อตำบลจะโปะ ก็ยังคงเป็นหมู่บ้านหนึ่งของตำบลปักธงชัย แต่ได้เปลี่ยนชื่อเป็นทางการว่าบ้านธงชัย นอกจากนี้ชื่อของอำเภอปักธงชัยในอดีต ยังคงปรากฏเป็นนามสกุลของชาวปักธงชัย ที่เป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งที่ชาวปักธงชัยภาคภูมิใจ เช่น เมืองปัก ได้แก่ จัตุรเมืองปัก ชุมเมืองปัก ตำบลจะโปะ ได้แก่ ฉุนจะโปะ ฝ่ายจะโปะ และคำว่า ไชยก็มีนามสกุลวรรณไชย เป็นต้น

อำเภอปักธงชัยในปัจจุบันนี้ ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของจังหวัดนครราชสีมา อยู่ห่างจากตัวจังหวัด ๓๗ กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ ๑,๓๗๔,๓๒๑ ตารางกิโลเมตร สภาพพื้นที่เป็นที่ราบสูงมีความลาดเอียงจากทิศตะวันตกไปทางทิศตะวันออก โดยมีความสูงอยู่ช่วง ๒๐๐-๑,๐๐๐ เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง ประกอบด้วย ๑๖ ตำบล ได้แก่ เมืองปัก, ธงชัยเหนือ, ตะคุ, ตะขบ, สุขเกษม, ตูม, บ่อปลาทอง, ลำนางแก้ว, โครกไทย, นกออก, จี๊ว, ภูหลวง, สะแกราช, เกษมทรัพย์, สำโรง และดอน

ผ้าไหมเมืองปัก

การทอผ้าเป็นศิลปะพื้นบ้านที่มีมาแต่ครั้งโบราณ สืบทอดจากบรรพบุรุษสู่ลูกหลาน วัฒนธรรมการทอผ้าโคราช จะทอกันในครอบครัว โดยทออยู่ที่ถุนบ้านไม่มีโรงงานดังเช่น ในปัจจุบัน เมื่อผ้าไหมได้รับความนิยมมากขึ้น รูปแบบการผลิตจึงเข้าสู่ระบบอุตสาหกรรม มีการผลิตอย่างเป็นระบบ ออกแบบรูปลักษณ์ให้อเนกประสงค์ สามารถใช้ในชีวิตประจำวัน และทันสมัยมากขึ้น เช่น ผ้าพิมพ์ลายดอก ตัดเย็บเป็นเสื้อผ้าสำเร็จรูป เนคไท ผ้าพันคอ และของชำร่วย ของแถมตา พวงกุญแจ ฯลฯ

วัฒนธรรมผ้าไหมของปักธงชัย จะอยู่ที่การเลือกสรรเส้นใยไหมที่มีคุณภาพจากแหล่งเลี้ยงไหมอื่นๆ ในภาคอีสาน มาย้อมสี และทอ การทอผ้าที่อำเภอปักธงชัย นับได้ว่าเป็นการทอผ้าแบบครบวงจร ผ้าทอของปักธงชัยปัจจุบันส่วนใหญ่จะเป็นการดำเนินงานตามระบบอุตสาหกรรมครอบครัว และอุตสาหกรรมโรงงาน ผ้าทอที่ได้จะเป็นผ้าคุณภาพดี ขนาดกว้างยาวได้มาตรฐาน สีไม่ตก เนื้อหนาแน่น กี่ที่ใช้ทอส่วนมากใช้กี่กระตุก และเป็นผลผลิตที่ส่งออกต่างประเทศ

สืบเนื่องจากฝีมือการทอผ้าของคนปักธงชัย ทำให้วัฒนธรรมทอผ้าไหมของปักธงชัย ก้าวเข้าสู่ระบบอุตสาหกรรมในครัวเรือน และอุตสาหกรรมการส่งออกในปัจจุบัน ซึ่งมีเอกชนเข้ามาจัดการในเรื่องการออกแบบ ควบคุมคุณภาพ และการตลาด

คำขวัญอำเภอปักธงชัย

ผ้าไหมเมืองปัก ข้าวหลามนกออก ถั่วอกวังหมี หมีตะคุ
ยาสูบตะขบ ขนมหินทุ่งจาน เชิญหนุ่ม-นงคราญชมความงาม
เขื่อนลำพระเพลิง

วัดหน้าพระธาตุ

วัดหน้าพระธาตุ หรือวัดตะคุ ตั้งอยู่บ้านตะคุ ตำบลตะคุ อำเภอปักธงชัย อยู่ห่างจากจังหวัดนครราชสีมา ๓๙ กิโลเมตร วัดแห่งนี้เคยเป็นวัดร้างมาก่อน มีซากเจดีย์เก่าอยู่ภายในวัด มีโบราณสถานและสิ่งก่อสร้างที่น่าสนใจ เช่นพระอุโบสถหลังเก่า ภายในอุโบสถมีจิตรกรรมฝาผนัง สีสันแห่ง โดยตลอด พระธาตุรูปทรงแบบลาว หอไตรกลางสระน้ำ และกุฏิเก่า

จิตรกรรมฝาผนัง

ภายนอกพระอุโบสถ เป็นภาพสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ พระจุฬามณีเจดีย์ เนมิราชชาดก กล่าวตามลำดับเรื่องจากด้านบนสุดลงมา

ภายในพระอุโบสถด้านทิศเหนือ เรื่อง เตมีย์ชาดก, เนมิราชชาดก สุวรรณสามชาดก, มโหสถชาดก และกัณฐกชาดก

ด้านทิศตะวันตก ภาพรอยพระพุทธรบาท ๕ รอย ที่เมืองชัยนาท, เกาะแก้วพิสดาร (แม่น้ำนัมมทา), เขาสุวรรณบรรพต (พระพุทธรบาทสระบุรี), พระพุทธรบาทที่เขาสุมนกภูฏ และที่หาดทรายทอง (แม่น้ำนัมมทา) ตรงกลางเป็นภาพภูเขาสูง มีรูปพระพุทธรเจ้าปางประทานอภัย มีรัศมีเป็นเปลวเพลิง

ด้านทิศใต้ เป็นเรื่องจุลปทุมชาดกเต็มผนัง ลำดับเรื่องราวจากริมขวาสุดของผนังเจาะเหนือบานหน้าต่างมาจนสุดผนังด้านซ้าย แล้วจึงวกกลับทางริมขวาของผนังอีกจนจบเรื่อง

ด้านทิศตะวันออก ลำดับภาพเริ่มจากด้านขวาสุดของผนังเป็นเรื่องทศชาติชาดก ต่อมาจากผนังด้านทิศเหนือ ประกอบด้วยเรื่อง พรหมนารถชาดก, จันทกุมารชาดก, วิทูรบัณฑิตชาดก, เวสสันดรชาดก

อุโบสถ

พระอุโบสถหันหน้าไปทางทิศตะวันออก ผนังเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า กว้าง ๕.๔๐ เมตร ยาว ๘.๗๐ เมตร มีประตูบานเดียวทางด้านหน้า ด้านข้างแต่ละด้าน มีหน้าต่าง ๓ บาน มีบันไดขึ้นลง ๓ ทาง มีชालาตอนหน้า พระอุโบสถ คือ ด้านหน้า (ทิศตะวันออก) ด้านข้าง (ทิศเหนือ) ด้านข้าง (ทิศใต้)

ด้านหน้า (ทิศตะวันออก) ของอุโบสถมีพระธาตุตั้งอยู่ใกล้กัน ๒ องค์เป็น พระธาตุที่เก่าแก่ ลักษณะคล้ายองค์พระธาตุพนม ห่างจากองค์พระธาตุไปทางทิศ ตะวันออกประมาณ ๑๕ เมตร มีสระน้ำรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีหอไตรอยู่ริมสระ ทางขวามือ ภายในหอไตรมีภาพจิตรกรรม ด้านหลังพระอุโบสถทิศตะวันตก มีเจดีย์ ย่อมุมไม้สิบสองอยู่องค์หนึ่ง ซึ่งยังอยู่ในสภาพสมบูรณ์ อายุรุ่นหลังพระอุโบสถ

ลักษณะสถาปัตยกรรม พระอุโบสถก่ออิฐขนาดใหญ่ โครงสร้างเป็นอาคาร ยกพื้นสูง มีฐานรับน้ำหนักแบบหย่อนท้องช้าง ตามลักษณะสถาปัตยกรรมแบบอยุธยา ตอนปลาย หลังคาเหลี่ยมหน้าจั่วเป็นชั้นลด ๑ ชั้น มุงด้วยกระเบื้องเชิงชายลาย เทพพนม ที่ชายคาทั้ง ๒ ชั้น

หน้าบันเป็นไม้จำหลัก ด้านหน้าเป็นรูปดอกพุดตาน ผนังหลังประดับ กระจกสีเขียวเข้ม ใต้หน้าบันเป็นแผ่นทับหลังซึ่งหลุดร่วงเห็นเป็นช่องว่าง ใต้ทับหลัง เป็นกระจัง และสาหร่ายรวงผึ้ง

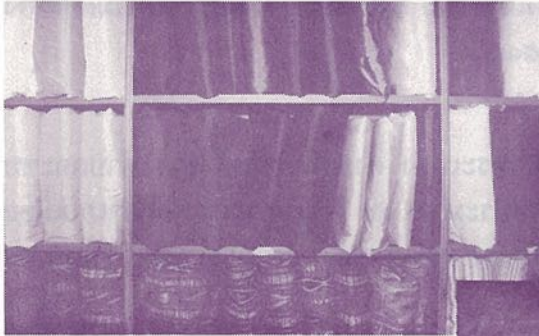
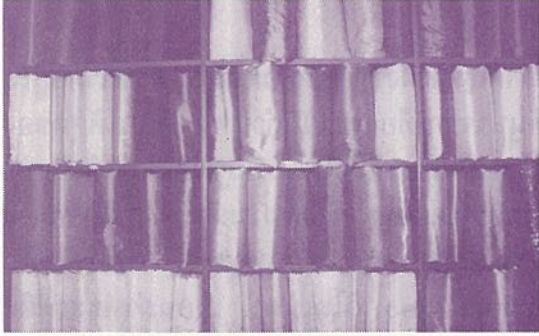
หน้าบันด้านหลังจำหลักไม้ เป็นรูปพรรณพฤกษา ผนังหลังลายไม้จำหลัก ประดับกระจกสีเขียวเข้ม มีรูปช้างเอราวัณ ตรงกลางมีกระจัง ถัดจากหน้าบัน ลงมาจากนั้นเป็นผนังทึบตลอดถึงฐาน

บริเวณด้านนอกพระอุโบสถมีแท่นใบเสมาเป็นฐาน ไม่มีชুম ใบเสมา ทำจากหินทรายสีชมพู จำหลักลายประจำยาม ลักษณะเหมือนใบเสมาที่ทำ ในสมัยอยุธยา พระอุโบสถวัดหน้าพระธาตุนี้ไม่มีกำแพงแก้วล้อมรอบ

หอไตร

หอไตรวัดหน้าพระธาตุ เป็นหอไตรที่สวยงาม สมบูรณ์แบบที่สุดที่มีอยู่ในจังหวัดนครราชสีมา สร้างอยู่ในสระน้ำ ด้านหน้าพระธาตุ กว้างประมาณ ๑๒ ศอก ยาว ๑๖ ศอก เสา ๒๐ ต้น หลังคาแหลมมุงด้วยกระเบื้องดินเผา ชายคามีกระเบื้องเชิงชาย ทั้ง ๒ ชั้น ไม่มีช่อฟ้าหางหงส์ จั่วลงรักปิดกระจก แต่เดิมมีแผ่นโลหะเป็นใบโพธิ์ห้อย ลูกระดิ่งรอบๆ ปัจจุบันหล่นหายหมดแล้ว ฝาปะกน มีช่องระบายอากาศด้านหลัง และด้านข้าง ข้างละ ๒ ช่อง ภายในยกระดับจากฐานขึ้นไป ที่ประตูด้านในมี ภาพลายรดน้ำ เขียนรูปนกกัณนาง เข้าใจว่าเป็นเรื่องกากี และรูปนางธรณี บิบบวยพม ผนังด้านในเขียนรูปเทวดา และนก เป็นจิตรกรรมเขียนสีลงบนไม้ฝีมือ ชั้นครู เทียบเท่าจิตรกรรมในเมืองหลวง นับเป็นจิตรกรรมที่มีคุณค่า และสวยที่สุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น อำเภอบึงขังชัย

โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาลำพระเพลิง ตำบลตะขบ อำเภอบึงขัง จังหวัดนครราชสีมา

สภาพทั่วไป

ลำพระเพลิง เป็นลำน้ำสายที่สำคัญทางฝั่งซ้ายของแม่น้ำมูล สายแรกอยู่ในเขตจังหวัดนครราชสีมาตลอดสาย มีต้นน้ำจากเทือกเขาสนกำแพง ตอนใต้สุดของอำเภอบึงขัง จากต้นน้ำถึงบ้านบุหัวช้างเป็นตอนที่น้ำไหลผ่านภูมิประเทศที่เป็นป่ามีความลาดชันมาก ต่อจากนั้นจึงเริ่มออกที่ราบแคบๆ ซึ่งตามริมลำน้ำเป็นที่ราบทางฝั่งซ้ายติดต่อกันไปถึงแม่น้ำมูล ในเขตอำเภอโชคชัย ส่วนทางขวามีเนินเขาเป็นบางตอน ลำพระเพลิงมีความยาวประมาณ ๑๒๐ กิโลเมตร เชื่อกันว่าลำพระเพลิงเริ่มก่อสร้างในปี พ.ศ. ๒๕๐๖ ก่อสร้างแล้วเสร็จในปี พ.ศ. ๒๕๑๐ ระบบส่งน้ำ เริ่มก่อสร้าง พ.ศ. ๒๕๑๐ ก่อสร้างแล้วเสร็จ พ.ศ. ๒๕๑๓

ที่ตั้งโครงการ

โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาลำพระเพลิง ตั้งอยู่ที่บ้านบุหัวช้าง ตำบลตะขบ อำเภอบึงขัง อยู่ห่างจากอำเภอบึงขังประมาณ ๓๐ กิโลเมตร ห่างจากอำเภอเมืองนครราชสีมา ๖๕ กิโลเมตร และห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ ๓๒๐ กิโลเมตร มีอาณาเขตดังนี้

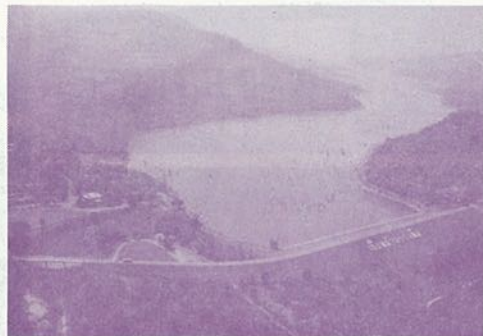
ทิศเหนือ	จดบึงชะอม ตำบลหนองระเวียง อำเภอเมืองนครราชสีมา
ทิศใต้	จดเขาไฉ่ ตำบลตะขบ อำเภอบึงขัง
ทิศตะวันออก	จดลำพระเพลิง และแม่น้ำมูล
ทิศตะวันตก	จดลำลำลาย

ลักษณะโครงการ

โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาลำพระเพลิง เป็นโครงการชลประทานประเภทเก็บกักน้ำมีอ่างเก็บน้ำในเขตความรับผิดชอบของโครงการ ๒ อ่างได้แก่

๑) อ่างเก็บน้ำลำพระเพลิง สร้างปิดกั้นลำพระเพลิง ที่บ้านบุหัวช้าง ตำบลตะขบ อำเภอบึงขัง

๒) อ่างเก็บน้ำลำลำลาย สร้างปิดกั้นลำลำลายที่บ้านเขาพญาปราบ ตำบลตะขบ อำเภอบึงขัง

รายละเอียดโครงการ มีรายละเอียดสำคัญโดยสรุปดังนี้

อ่างเก็บน้ำลำพระเพลิง

ลักษณะทางอุทก	พื้นที่รับน้ำฝนเหนือที่ตั้งเขื่อน	๘๒๐ ตารางกิโลเมตร
	พื้นที่ผิวน้ำที่ระดับเก็บกัก	๑๓.๑๐ ตารางกิโลเมตร
	พื้นที่ผิวน้ำที่ระดับน้ำสูงสุด	๑๔.๖๐ ตารางกิโลเมตร
	ปริมาณฝนเฉลี่ย	๑,๑๒๕ มิลลิเมตร
อ่างเก็บน้ำ	ระดับเก็บกัก	+๒๖๓.๐๐ ม.(รทก.)
เขื่อนดิน	ระดับน้ำสันเขื่อน	+๒๗๕.๓๐ ม.(รทก.)
อาคารระบายน้ำล้น	เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กแบบ Morning Glory and Overflow spillway ตั้งอยู่ทางฝั่งขวาของตัวเขื่อน	
อาคารระบายน้ำฉุกเฉิน	เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กแบบ Emergency Spillway ตั้งอยู่ทางขวาของตัวเขื่อน	
ประตูปากคลองส่งน้ำ	เป็นท่อคอนกรีตเสริมเหล็ก ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๒.๐๐ เมตร ยาว ๒๗๕ เมตร ตอนปลายแยกออกเป็น ๒ ท่อ	
สายใหญ่ฝั่งซ้าย	- ทางคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้าย - ทางคลองธรรมชาติ (ลำน้ำเดิม)	
ระบบส่งน้ำ	ประกอบด้วยคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้าย ๑ สาย คลองข่อยและคลองแยกข่อยรวม ๙ สาย มีอาคารประกอบในคลองส่งน้ำประมาณ ๒๖๓ แห่ง	

ประโยชน์ที่ได้จากอ่างลำพระเพลิง

๑. การเพาะปลูก ฤดูนาปี ประมาณ ๖๔,๐๐๐ ไร่ ฤดูแล้ง ประมาณ ๑๗,๐๐๐ ไร่
๒. การประปา - อุตสาหกรรม ประปาตำบลตะขบ ประปาอำเภอปักธงชัย โรงงานน้ำแข็งปักธงชัย และประปาอำเภอยางชุมน้อย
๓. การประมงบ่อปลาในเขตงานส่งน้ำฯ ที่ ๒ อำเภอปักธงชัย
๔. ป้องกันอุทกภัยความรุนแรงจากอุทกภัยในลุ่มน้ำลำพระเพลิง
๕. การท่องเที่ยว เป็นสถานที่ท่องเที่ยว และพักผ่อนวันหยุดของประชาชน ในช่วงพักผ่อนวันหยุด และเทศกาล

๖. กิจกรรมกลุ่ม การพัฒนา เพื่อประกอบกิจกรรมด้านชลประทานอื่นๆ เช่น กลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทาน, สหกรณ์ลำพระเพลิง

อ่างเก็บน้ำลำสำลาย

ลักษณะทางอุทก

พื้นที่รับน้ำฝนเหนือที่ตั้งเขื่อน	๒๐๓ ตารางกิโลเมตร
พื้นที่ผิวน้ำที่ระดับเก็บกัก	๑๑.๒๙ ตารางกิโลเมตร
พื้นที่ผิวน้ำที่ระดับน้ำสูงสุด	๑๒.๙๐ ตารางกิโลเมตร
ปริมาณฝนเฉลี่ย	๑,๐๐๖ มิลลิเมตร

อ่างเก็บน้ำ

ระดับเก็บกัก +๒๓๑.๐๐ ม.(รทก.)

เขื่อนดิน

ระดับน้ำสันเขื่อน +๒๓๓.๐๐ ม.(รทก.)

อาคารระบายน้ำล้น

เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กแบบ Morning Glory and Overflow spillway ตั้งอยู่ทางฝั่งขวาของตัวเขื่อน

อาคารระบายน้ำฉุกเฉิน

เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กแบบ Emergency Spillway ตั้งอยู่ทางขวาของตัวเขื่อน

ประตูปากคลองส่งน้ำ

เป็นท่อกอนกรีตเสริมเหล็ก ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง

สายใหญ่ฝั่งขวา

๑.๐๐ เมตร

ประตูปากคลองส่งน้ำ

เป็นท่อกอนกรีตเสริมเหล็ก ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง

สายใหญ่ฝั่งซ้าย

๑.๓๕ เมตร

ระบบส่งน้ำ

ประกอบด้วยคลองส่งน้ำสายใหญ่ ๒ สาย ยาว ๒๖.๓๔ กิโลเมตร คลองซอยรวม ๒ สาย อาคารประกอบภายในคลองส่งน้ำ ๑๔๒ แห่ง

ประโยชน์ที่ได้จากอ่างลำสำลาย

๑. การเพาะปลูก ฤดูนาปี ประมาณ ๑๗,๒๐๐ ไร่ ฤดูแล้ง ประมาณ ๓,๐๐๐ ไร่
๒. การประปา-อุตสาหกรรม บริษัทอุตสาหกรรมไหมไทย จำกัด (Jim Thomson)
๓. การประมง การอนุรักษ์พันธุ์สัตว์น้ำ โดยการปล่อยปลาในวันสำคัญ ปีละประมาณ ๕ แสนตัว
๔. การป้องกันอุทกภัย ในเขตลุ่มน้ำลำสำลาย อำเภอปักธงชัย
๕. การท่องเที่ยว เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ
๖. กิจกรรมกลุ่ม ประกอบกิจกรรมกลุ่มทางด้านการใช้น้ำชลประทาน เช่น กลุ่มผู้ใช้น้ำ กลุ่มชาวไร่ตะคุ เป็นต้น

นันทาทรศนะ

ห้องสมุดประชาชนเฉลิมราชกุมารี อำเภอปักธงชัย
จังหวัดนครราชสีมา

ข้อคิดเห็น
นายสุรัฐ ศิลปอนันต์
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" นอกจากจะเป็นสถานที่สำหรับประชาชนได้ศึกษาหาความรู้ ยังเป็นศักดิ์และเป็นศรีแก่ท้องถิ่น อำเภอปรางค์ชัย และจังหวัดนครราชสีมา เพราะห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" ตั้งขึ้นเพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในวโรกาสมหามงคลเจริญพระชนมายุครบสามรอบ

ชาวอำเภอปรางค์ชัยและจังหวัดนครราชสีมา ควรจะใช้ประโยชน์จากห้องสมุดแห่งนี้ให้คุ้มค่า และช่วยกันบำรุงรักษาให้ห้องสมุดแห่งนี้ ดำรงคงเป็นที่ภาคภูมิใจของทุกคนตลอดไป

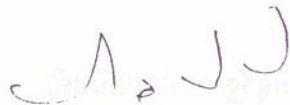
(นายสุรัฐ ศิลปอนันต์)

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ข้อคิดเห็น
นางสาวตรี สุวรรณสถิตย์
รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

อำเภอปรางค์ชัย เป็นอำเภอที่มีความสำคัญและเป็นแหล่งภูมิปัญญาไทยที่มีคุณค่ายิ่งแห่งหนึ่งของประเทศ ดังนั้น การที่พระเดชพระคุณท่านเจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมา (พระเทพสิมาภรณ์) ร่วมกับคณะสงฆ์ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ของทางราชการในอำเภอและพ่อบ้าน ประชาชนในท้องถิ่นได้จัดตั้งโครงการห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" ขึ้น และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาเสด็จเปิดห้องสมุดฯ นั้น นับว่าเป็นมงคลและเป็นคุณประโยชน์แก่ประชาชนและเยาวชนในอำเภอปรางค์ชัยเป็นอย่างยิ่ง

ในฐานะที่ดิฉันเคยเป็นผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ เขตการศึกษา ๑๑ และได้มีโอกาสมาเยี่ยมอำเภอปรางค์ชัย และได้ติดตามงานการศึกษาในโรงเรียนที่นำมาโดยตลอด จึงรู้สึกภาคภูมิใจและชื่นชมยินดีในความก้าวหน้าของโครงการห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อำเภอปรางค์ชัยเป็นอย่างยิ่ง และเชื่อมั่นว่าโครงการนี้จะมีความก้าวหน้ายิ่งขึ้นไปอีกในอนาคต

(นางสาวตรี สุวรรณสถิตย์)
รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

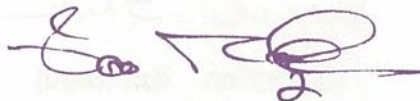
ข้อคิดเห็น
นายชลอ กองสุทธิใจ
อธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน

ชมุทรรพ์ทางปัญญา

การอ่าน เป็นการแสวงหาความรู้ที่ประหยัดและเกิดประโยชน์สูงสุด สรรพวิชาการที่หลากหลายเกิดจากการอ่านทั้งสิ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมแห่งการเรียนรู้ ทักษะหรือความเคยชินดั้งเดิมไม่เพียงพอต่อการแข่งขันเพื่อการดำรงชีวิตรอดในยุคโลกาภิวัตน์ วัฒนธรรมของการอ่านเพื่อสู่ความสำเร็จเป็นการเติมเต็มศักยภาพมนุษย์ให้เป็น "คนใฝ่รู้" เพื่อได้ข้อมูลวิธีการใหม่สู่การพัฒนาวิชาชีพ จึงมีความจำเป็นยิ่ง

ห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อำเภอปักธงชัย จึงเป็นชมุทรรพ์การเรียนรู้ เป็น "ตักศิลาของชาวบ้าน" ส่งเสริมเพิ่มพูนปัญญาท้องถิ่นไปสู่การพัฒนาความเป็นเลิศทางวิชาการ วิชาชีพ และวิชาชีพิต

ความรัก ความสามัคคี การเสียสละของชาวปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา ทำให้เกิดแหล่งภูมิปัญญาแห่งนี้ จึงช่วยกันรักษา และใช้ประโยชน์ให้สูงสุด เพื่อความคุ้มค่าตลอดไป

(นายชลอ กองสุทธิใจ)
อธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน

๑๓ มกราคม ๒๕๔๑

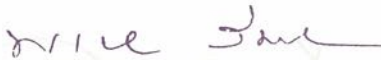
ข้อคิดเห็น

นางพรนิภา ลิ้มปพยอม

ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ

ห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" เป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ที่มีมาตรฐาน เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ตลอดชีวิตของชาวชนบทที่อยู่ห่างไกล ที่ขาดแคลนแหล่งข้อมูล และหนังสือดีๆ สำหรับอ่าน เพื่อเพิ่มพูนความรู้ สติปัญญา ตลอดจนเพื่อเป็นการพักผ่อนหย่อนใจ

การที่ชาวอำเภอปักธงชัยได้ร่วมกันจัดสร้างห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อำเภอปักธงชัยจนสำเร็จเรียบร้อยงดงามเช่นนี้ ถือว่าเป็นผลงานที่น่าภาคภูมิใจของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าห้องสมุดจะเป็นประโยชน์แก่ทุกคนที่มาใช้บริการต่อไป

(นางพรนิภา ลิ้มปพยอม)

ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์
คณะศึกษาศาสตร์
ภาควิชาศึกษาศาสตร์

ข้อคิดเห็น

นายพิภพ กาญจนะ

ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องสมุด จะเริ่มฝึกให้
ผู้เรียนคุ้นเคยกับวิธีการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ด้วยตนเอง
รู้จักวิธีการเรียนรู้ร่วมกัน มีการเก็บรวบรวมข้อมูล ฝึกการคิด
วิเคราะห์เพื่อค้นหาคำตอบ ตลอดจนการตัดสินใจ ซึ่ง
กระบวนการทั้งหมดนี้จะมีศูนย์กลางการเรียนรู้ที่ตัวผู้เรียนเอง

(นายพิภพ กาญจนะ)

ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ

(นายพิภพ กาญจนะ)

ข้อคิดเห็น

นายชาติชาตรี โยสีดา

ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ

บทคัดย่อ

ห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อ.ปักธงชัย จ.นครราชสีมา เป็นอีกแห่งหนึ่งที่พี่น้องชาวอำเภอปักธงชัย ควรภาคภูมิใจ ทั้งนี้ด้วยสาเหตุอย่างน้อย 3 ประการคือ

๑. ชาวอำเภอปักธงชัยได้มีโอกาสแสดงออกถึงความจงรักภักดี และชื่นชมในบุญบารมีพระมหากษัตริย์คุณของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อันแผ่ไพศาลปกปักคุ้มครอง ร่มเย็นแก่ประชาชน พสกนิกรทุกหมู่เหล่า ที่ได้ให้โอกาสแก่ประชาชนในพื้นที่ห่างไกล ทุกกันดารได้มีห้องสมุดที่มีหนังสือดีๆ มีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่การศึกษาเรียนรู้โดยทั่วถึงกัน

๒. มีบุคคลสำคัญเป็นผู้นำทางพุทธศาสนาของจังหวัดนครราชสีมา คือพระเทพสิมมาภรณ์ หรือ "หลวงพ่อใหญ่" เจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมาที่เป็นชาวอำเภอปักธงชัยโดยกำเนิดท่านเป็นผู้ที่เห็นประโยชน์ทางด้านการศึกษาเรียนรู้ของประชาชนอย่างกว้างขวาง ได้เอาใจใส่จัดการศึกษาเรียนรู้ ฝึกอบรม และสั่งสอนให้ญาติโยมประชาชนทั่วไปได้มีโอกาสเรียนรู้การศึกษานอกระบบ โรงเรียนอย่างกว้างขวางทั่วถึงและลึกซึ้งมาเป็นเวลายาวนานต่อเนื่องและได้เป็นผู้นำในการสร้างห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อ.ปักธงชัย ในครั้งนี้

๓. ชาวอำเภอปักธงชัยทุกๆ คนได้แสดงออกถึงความ "รู้รักสามัคคี" ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ร่วมมือกันเสียสละทุนทรัพย์ กำลังใจ กำลังกาย และเวลาร่วมกันดำเนินการจัดหาทุน ก่อสร้าง ปรับปรุง อาคาร บริเวณ สถานที่ตกแต่งห้องและจัดหาครุภัณฑ์ วัสดุอุปกรณ์ หนังสือ สื่อการเรียนต่างๆ จนแล้วเสร็จสมบูรณ์มีความเหมาะสม สวยงามยิ่งนัก ในโอกาสที่ผมเคยมาตรวจเยี่ยมการก่อสร้าง เคยเห็นพระเณรในวัดใกล้เคียงได้นำไม้ดอก ไม้ประดับ มาปลูก และจัดการตกแต่งบริเวณห้องสมุด ทำให้ผมปลื้มและประทับใจไม่รู้ลืม นับเป็นความโชคดีของลูกหลาน เยาวชน และประชาชนชาวอำเภอปักธงชัยเป็นอย่างยิ่ง

ในโอกาสอันเป็นมงคลฤกษ์ในพิธีเปิดห้องสมุดแห่งนี้ ผมจึงขอให้พี่น้องประชาชนชาวอำเภอปักธงชัย จงร่วมกันแสดงความชื่นชมยินดีในความสำเร็จ และความเจริญก้าวหน้าทางการศึกษาของอำเภอนี้อีกระดับหนึ่ง

ขอให้กิจการของห้องสมุดแห่งนี้ และท่านที่ได้ร่วมเสียสละ ในการดำเนินการก่อสร้างห้องสมุดแห่งนี้ จงประสบแต่ความเจริญก้าวหน้าสืบเนื่องยาวนานคู่บ้านคูเมือง เจริญรุ่งเรืองตลอดไป

(นายชาติชาตรี โยสีดา)

ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ

ข้อคิดเห็น
นายกฤษฎ กาญจนภา
รองอธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน

เป็นที่น่ายินดีอย่างยิ่ง ที่อำเภอบักรังชัย
จังหวัดนครราชสีมา ได้สร้างห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอบักรังชัย สำเร็จลงด้วยความร่วมมือร่วมใจของประชาชน
ทั่วไป

นาม "เฉลิมราชกุมารี" จะเป็นมงคล และศรีสง่าแก่
ท้องถิ่น เป็นศูนย์รวมใจของประชาชนในท้องถิ่น

ห้องสมุดเป็นสื่อกลางของการเรียนรู้ ทั้งในอดีต
ปัจจุบัน และจะเป็นเทคโนโลยีแห่งอนาคต จึงเป็นที่น่ายินดียิ่ง
ว่าอำเภอบักรังชัยมีเทคโนโลยีที่จะช่วยเสริมภูมิปัญญาให้แก่กล้า
ยิ่งขึ้นไปอีก

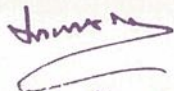
(นายกฤษฎ กาญจนภา)

รองอธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน

ข้อคิดเห็น
นายประยัต ทรงคุณ
รองอธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน

ห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" สำเร็จได้
เพราะได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่ง ทั้งภาครัฐ และเอกชน
จึงเป็นสมบัติของประชาชน เป็นแหล่งบริการความรู้แก่
ประชาชนทุกเพศ ทุกวัย ห้องสมุดเปรียบเหมือนคลัง
แห่งปัญญาที่ให้บริการแก่ประชาชนตลอดไป

(นายประยัต ทรงคุณ)

รองอธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน

(กรมการศึกษานอกโรงเรียน)

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

คำนิยาม

การสื่อสาร คือการถ่ายทอดความรู้ ความรู้สึกนึกคิด
ของผู้หนึ่งไปสู่ผู้อื่นด้วยการใช้ ภาษาพูด หรือพัฒนา เป็น
ภาษาเขียน (หนังสือ) ให้คนได้เรียนรู้และเข้าใจ

ผู้ที่ชอบอ่านหนังสือ คือ ผู้ที่ชอบเรียนรู้จากความคิด
ของผู้อื่นแล้วเลือกมาปฏิบัติหรือประยุกต์ใช้เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับ
ตนและสังคม ซึ่งเป็นวิธีการเรียนรู้ที่มีพื้นฐานของเสรีภาพ
มากที่สุด

ดังนั้น ผู้ที่อ่านหนังสือมากย่อมมีข้อมูลในการตัดสินใจ
มาก หวังสมุดซึ่งเป็นศูนย์รวมของหนังสือจึงเป็นเสมือน
ชุมทรัพย์แห่งปัญญา ของผู้ใฝ่รู้ในรูปแบบของการศึกษานอก
ระบบโรงเรียน

(ดร.กด้า สมตระกูล)

รองอธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน

คำนิยม

ผมเคยมาตรวจเยี่ยมห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อำเภอ ปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา ระหว่างการดำเนินการก่อสร้างจนจะแล้วเสร็จ มีความประทับใจหลายประการ

ประการแรก รู้สึกชื่นชมยินดี ในความเสียสละของผู้ใจบุญ ในเขต อำเภอปักธงชัย ทั้งนักการเมือง ข้าราชการ พ่อค้า ประชาชน รวมตลอด นักศึกษาที่ได้ช่วยกันบริจาคทรัพย์ สิ่งของและแรงงาน ในการก่อสร้าง ปรับปรุง ตกแต่ง จนทำให้การก่อสร้างประสบผลสำเร็จตามที่ทุกฝ่ายตั้งเป้าหมายไว้

ประการที่สอง ประทับใจในการออกแบบตัวอาคาร และบริเวณ ห้องสมุด ที่มีความสง่า สวยงาม กว้างขวาง ร่มรื่น แม้สภาพพื้นที่เดิมจะเป็น หนองน้ำในบางส่วน แต่ด้วยความมุ่งมั่น ตั้งใจ ของผู้บริหารศูนย์บริการการ ศึกษาออกโรงเรียนอำเภอปักธงชัย ที่สามารถระดมสรรพกำลังมาปรับปรุง ตกแต่งบริเวณ ได้สวยงามราวเนรมิต จึงสมควรได้รับการยกย่องเป็นอย่างยิ่ง

ประการที่สาม ผมขอชื่นชมยินดี ในความมุ่งมั่นตั้งใจของผู้บริหาร ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอปักธงชัย (คุณสุวัฒน์ ชำนาญกิจ) และคณะที่มีเจตจำนงอย่างแน่วแน่ ที่จะสร้างห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" แห่งที่ 6 ขึ้น ในจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นจังหวัดที่มี ห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" มากที่สุดนับเป็นความสำเร็จที่ นำภาคภูมิใจของชาวนครราชสีมา และของกรมการศึกษานอกโรงเรียน เป็นอย่างยิ่ง

(นายบุญถิ่น โยระไชยสาร)

ผู้อำนวยการ (ระดับ 9) ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดกาฬสินธุ์
ปฏิบัติหน้าที่ ผู้ตรวจราชการกรมการศึกษานอกโรงเรียน
ประจำภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ข้อคิดเห็น

นายสถาน สุวรรณราช

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ภารกิจของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในขณะนี้ เป็นภารกิจที่เกี่ยวข้องกับประชาชนทุกเพศทุกวัย ทุกสถานที่ ทั้งในเมือง ชนบท และต่างประเทศ ซึ่งนับว่าเป็นภารกิจที่กว้างขวาง ด้วยเป้าหมายที่ต้องการให้ประชาชนชาวไทยเป็นผู้มีความรู้ เป็นผู้ใฝ่ศึกษาสามารถนำความรู้ ข้อมูล และข่าวสารต่างๆ มาใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิต พัฒนาชีวิตให้มีคุณภาพ ยิ่งทุกวันนี้เราอยู่ในยุคที่ไร้พรมแดน เราสามารถที่จะรับส่ง ข้อมูลข่าวสารถึงกันได้อย่างรวดเร็วและตลอดเวลา แม้ว่าโลกของเราจะก้าวไปเร็วเท่าไรก็ตาม แต่ในความเป็นจริงแล้ว ยังมีผู้คนอีกมากที่ยังก้าวไม่ทันกับความเจริญต่างๆ เหล่านี้ ทำอย่างไรจะให้คนอีกจำนวนหนึ่งได้ก้าวทันความเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ และสังคมโลก เป็นสิ่งที่ท้าทายความสามารถของนักการศึกษานอกโรงเรียน

สิ่งหนึ่งที่เราทำก็คือ การสนับสนุนการจัดสร้าง จัดหาแหล่งความรู้เพิ่มเติมให้กับประชาชน เพื่อให้ประชาชนได้มีและได้ใช้สื่อประเภทต่างๆ สำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเฉพาะการสร้างห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นห้องสมุดที่ประชาชน พระภิกษุสามเณร ข้าราชการ และหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในอำเภอปักธงชัย และชาวจังหวัดนครราชสีมา ร่วมมือร่วมใจกันจัดสร้างเพื่อน้อมเกล้าฯ ถวายแด่องค์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นการสนองพระราชปณิธานในอันที่จะให้ชุมชนมีแหล่งความรู้ที่พร้อมพร้อมสมบูรณ์

ข้าพเจ้าขอชื่นชมยินดีในโอกาสที่ห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา จะเปิดให้บริการ และหวังว่าประชาชน นิสิต นักศึกษาจะได้ใช้ประโยชน์จากสถานที่แห่งนี้ได้เต็มที่ สมดังพระราชปณิธานตลอดไป

(นายสถาน สุวรรณราช)

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คำนิยม

เมื่อเวลาเราเดินทางหรือไปติดต่องานในที่ต่างๆ เรา
จะเห็นคำขวัญ หรือข้อความที่แสดงถึงความมุ่งมั่นของหน่วย
งานที่จะบริการต่อลูกค้าหลายๆ ลักษณะ เช่น "บริการทุกระดับ
ประทับใจ" "คุณเป็นบุคคลสำคัญของเราเสมอ" "หน้าไม่งอ
รอไม่นาน บริการดี วจีไพบูเรอะ" และอื่นๆ อีกมากมาย

ห้องสมุดประชาชนเป็นหน่วยงานที่ให้บริการทางการ
ศึกษา ซึ่งผู้รับบริการสามารถมาใช้แสวงหาความรู้ได้ตลอดเวลา
ตลอดชีวิต เวลาคนเจ็บไข้ เขาก็จะนึกถึงหมอ ทำอย่างไร
เมื่อคนอยากรู้เรื่องต่างๆ ให้เขานึกถึงห้องสมุด

เราเคยพูดถึงห้องสมุดประชาชนในฝันว่า จะต้องเป็น
แหล่งข่าวสารข้อมูล สารสนเทศทุกเรื่อง มีระบบเครือข่าย
โยงใยข้อมูลทั่วประเทศ ทั่วโลก เมื่อคิดอะไรไม่ออก ให้บอก
ห้องสมุด ถ้าเราตั้งความหวังไว้ ก็คงไม่ไกลเกินไปที่จะก้าวไปถึง

ทำอย่างไร ห้องสมุดของเราจะเป็นห้องสมุดที่มีชีวิตชีวา
ไม่ตาย การมีห้องสมุดสวยๆ แต่ไม่มีคนใช้ ก็ไร้ประโยชน์

ขอฝากห้องสมุดแห่งนี้ไว้กับชาวนครราชสีมาทุกคนด้วย

(นายชานนท์ พงศ์อุดม)

เลขาธิการกรมการศึกษานอกโรงเรียน

บรรณานุกรม

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
กับการอนุรักษ์มรดกไทย, กรุงเทพฯ : บริษัท อมรินทร์ พริ้นติ้ง กรุ๊ป จำกัด ๒๕๓๒

ประจักษ์ จันทนะเสวี และคณะ, ๖๐ ปี ดร.วิลาศ สิงห์วิสัย, กรุงเทพฯ :
เนติกุลการพิมพ์, ๒๕๓๘.

สถาบันราชภัฏนครราชสีมา, ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม, ของดีโคราช เล่ม ๒ สาขาศิลปะและ
ภาษา กรุงเทพฯ: บริษัท ที. พี. พรินท์ จำกัด, ๒๕๓๘.

สถาบันราชภัฏนครราชสีมา, ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม, ของดีโคราช เล่ม ๕ สาขาการช่าง
ฝีมือ กรุงเทพฯ: บริษัท ที.พี. พรินท์ จำกัด, ๒๕๓๘.

สมชาย พุ่มสะอาด, ปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี, กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดชุดิมา
การพิมพ์, ๒๕๓๖.

สมเด็จพระธีรญาณมุนี, โรงเรียน สารสนเทศประจำปีการศึกษา ๒๕๓๗ เอกสารโรเนียว
โรงเรียนสมเด็จพระธีรญาณมุนี, ๒๕๓๗.

สุทน พุทธรักษา "เล่าเรื่องเมืองปัก" วารสาร ป.ช.ม. ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๒๓ ตุลาคม พ.ศ.
๒๕๕๐ โรงเรียนปักธงชัยประชานิรมิต.

_____, สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ
สยามบรมราชกุมารี, กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดโรงพิมพ์ นิยมกิจ,
๒๕๒๕.

เอกสารนี้พิมพ์ด้วยกระดาษช่วยเหลือจากรัฐบาลแคนาดา

มิตรภาพการพิมพ์ 267-269 ถนนพหลโยธิน (สี่แยกพหลโยธิน) ชั้นหนึ่ง อิมโระ เขตราชวิถี 10000
MITTAPAP PRINTING โทร(044) 241476, 244551 นางบุญยืน บุญทวีวัฒนา คุณศัพท์โรยณา

คณะผู้จัดทำหนังสือที่ระลึก

ที่ปรึกษา

พระเทพสีมาภรณ์		เจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมา
นายโยธิน	เมธชนัน	ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา
นายชวัญชัย	วงศ์ปิ่นเพชร	นายอำเภอปักธงชัย

คณะทำงาน

นายวิจิตร	คงสัตย์	ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน จังหวัดนครราชสีมา
นายสุวัฒน์	ชำนาญกิจ	หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียน อำเภอปักธงชัย
นายสุประณีต	ยศกลาง	หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียน อำเภอเมืองนครราชสีมา
นายอนุสรณ์	ชุมเมืองปัก	ศบอ.เมืองนครราชสีมา
นายประสิทธิ์	ตั้งประเสริฐ	ศนจ.นครราชสีมา
นางพัชราภรณ์	ชุมเมืองปัก	ศนจ.นครราชสีมา
นางสาวศิริรัตน์	ทิวะศิริ	ศนจ.นครราชสีมา

ห้องสมุดประชาชน เอลิมวาทุมพาที